

Korintliklarğa «1»

Rosul Pawlus Korint xəhərdiki jamaatkə yazoğan birinqi məktup ••• Salam

¹⁻² Hudaning iradisi bilən Məsih Əysaning rosuli dəp qakiriləğan mənki Pawlustin wə qerindiximiz Sostenistin Korint xəhəridiki jamaatkə, Məsih Əysada pak-mukəddəs kilinip, «mukəddəs bəndilirim» dəp qakiriləğanlarğa wə xuningdək hər yərlərdə Rəb Əysa Məsihning (U ularğa wə bizgə mənəsup!) namioğa nida kילוquqilarning həmmisigə salam! □ ■ ³ Atimiz Huda həm Rəb Əysa Məsihtin silərgə mehir-xəpkət wə hatirjəmlik boləy! ■

⁴ Hudaning Məsih Əysada silərgə ata kilinəğan mehir-xəpkiti tūpəylidin Hudayimoğa hərdəim təxəkkür eytimən; ⁵ buning bilən silər Uningda hər tərəptə, hərəkəndə səzdə, hər tərəptiki bilimlərdə bay kilinəğansilər, □ ■ ⁶ huddi

---

□ **1:1-2 «hər yərlərdə Rəb Əysa Məsihning (u ularğa wə bizgə mənəsup!) namioğa nida kילוquqilarning həmmisi»** — bu ibarə «aləmxumul jamaət»ning addiy wə yiqinçaq bir təbiridur. ■ **1:1-2** Yh. 17:19; Ros. 15:9; Rim. 1:7; Əf. 1:1; 1Tes. 4:7; 2Tim. 2:22. ■ **1:3** Rim. 1:7; 2Kor. 1:2; Əf. 1:2; 1Pet. 1:2. □ **1:5 «buning bilən silər uningda hər tərəptə ... bay kilinəğansilər»** — «uningda» — Məsih Əysada. ■ **1:5** Kol. 1:9.

Məsihning guwahliki silərdə təstiklanəndək. □
 7 Xuning bilən silərdə hərəkəndə rohiy iltipat
 kəmlək kilməstən, Rəbbimiz Əysa Məsihning
 ayan kəlinixini kütisilər; □ ■ 8 U yənə silərnə
 ahəroquqə mustəhkəmləyduki, Rəb Əysa
 Məsihning küni kəlgüqə əyibsiz saklinisilər; □ ■
 9 Huda səzidə turoquqidur — silərnə Əz Oqlı
 Rəb Əysa Məsihning sirdax-həmdəmləkiqə
 qakiroquqi dəl Uning Əzidur. □ ■

Bəlünüxlər toqruluk

10 Əmdi mən silərdin Rəbbimiz Əysa Məsihning
 nami bilən xuni ətünimənki, i kərindaxlar,
 gepinglar bir yərdin qıksun, aranglarda
 bəlgünqilik bolmısun, bir pikirdə, bir niyəttə

□ 1:6 «... **huddi Məsihning guwahliki silərdə
 təstiklanəndək**» — Hudaning ularəqa rohiy iltipatlarnı
 beoxliəlanliki: (1) Hudaning Korintliklarəqa Pawlusning Məsih
 toqruluk boləqan guwahlikining toqra ikənlikini ispatliəqini wə
 (2) Hudaning Məsihning ularning kəlbidə turoqanliqini, ularning
 həkikətən Məsihkə təwə ikənlikini təstikliəqini idi. Məsilən,
 Huda rohiy iltipatliri arkilik korneliusdikilərnə «məning
 adəmlirim» dəp təstikliəqanidi («Ros.» 10:44-48gə karang.
 «rohiy iltipatlar»ni qüxinix üqün 12- wə 14-babqə karang.

□ 1:7 «**Rəbbimiz Əysa Məsihning ayan kəlinixi**» — Rəb
 dunyaəqa qaytip kəlgəndə u hər adəmgə ayan bolidu, əlwəttə.

■ 1:7 Fil. 3:20; Tit. 2:13. □ 1:8 «**Rəb Əysa Məsihning
 küni**» — Uning zeminoqa qayta kelidəqan küni. ■ 1:8 1Tes.
 3:13; 5:23. □ 1:9 «**Huda səzidə turoquqidur**» — demək,

Huda adəmnə Əzining pak-muqəddəs sirdax-həmdəmləkiqə
 qakiroqəqə, Əz mehir-xəpki bilən uni yənə ahəroqidə gunah
 wə Xəytanning ilkidin saklap, pak həyatta yaxaxqə küqəyitxə
 wədə kəloqan. ■ 1:9 Yər. 32:40-44; Yh. 15:5; 1Kor. 10:13; Gal.
 2:20; 1Tes. 5:24; 1Yuhə. 1:3.

kamil birləxtürülünglar; □ ■ 11 Qünki Klowining ailisidikilərninğ manta silər toqranğlarda eytixiqə, i qerindaxlirim, aranglarda talax-tartixlar bar ikən. 12 Deməqki boləqinim xuki, hərbiringlar: «Mən Pawlusning tərəpdari», «Mən Apollosning tərəpdari», «Mən Kefasning tərəpdari» wə «Mən Məsihning tərəpdari» dəwatisilər. □ ■ 13 Əjəba, Məsih bəlungənmikən? Silər üqün krestləngən adəm Pawlusmidi? Silər Pawlusning namioqa qəmüldürüldünglarmu?□

14 Mən Hudaqqa təxəkkür eytimənki, aranglardin Krispus bilən Gayustin baxqa heqkaysinglarni qəmüldürmidim; ■ 15 xuning bilən heqkim meni əzining namida adəmlərninğ qəmüldürdi, deyəlməydu. 16 Durus, mən yənə Istifanasning əyidikilərninğ qəmüldürdüm; baxqa birawni qəmüldürginimni əsliyəlməymən.■

17 Qünki Məsih meni adəmlərninğ qəmüldürüxkə əməs, bəlki hux həwərninğ jakarlaxkə əwətti; uni

---

□ **1:10 «mən silərdin Rəbbimiz Əysa Məsihning nami bilən xuni ətünimənki, i qerindaxlar...»** — «qerindaxlar» Injilda «etiqadqi aka-ukilar» degən bilən ipadilinidu. Əmma pütkül Muqəddəs Kitabta qerindaxlar («etiqadqi aka-ukilar») «etiqadqi aqa-singillar»nimu əz iqigə alidu. Bu prinsip «Yar.» 1:27də kərünidu; «Hudaning sürət-obrazi» boləqan «adəm»ning əzi «ər-ayal»ni əz iqigə alidu. Xuning bilən biz «qerindaxlar» dəp tərjimə qilduk. ■ **1:10** Rim. 12:16; 15:5; Fil. 2:2; 3:16; 1Pet. 3:8. □ **1:12 «Kefas»** — rosul Petrusning ibraniiyqə ismi idi. ■ **1:12** Ros. 18:24; 1Kor. 3:4; 16:12. □ **1:13 «Silər Pawlusning namioqa qəmüldürüldünglarmu?»** — «qəmüldürüldünglarmu» muxu yərdə suqqa qəmüldürülünğni kərsitidu. ■ **1:14** Ros. 18:8; Rim. 16:23. ■ **1:16** 1Kor. 16:15,17.

jakarlax bolsa insanning həkmətlik sözliri bilən bolmaslıqı kerək; undağ bolqanda Məsihning kresttiki *qurbanlıqining* küqi yokitiloğan bolidu. ■ 18 Qünki kresttiki qurbanlıqı toqruluk söz-kalam həlakətkə ketiwatqanlarğa əhməklük, əmma qutuldurowatqan bizlərgə Hudaning küq-qudritidur. ■ 19 Qünki mundaq pütülgənki, «Mən danixmənləning danixmənlükini yokitimən, aqıllarning aqıllıqını qətkə qaqimən». □ ■ 20 Undağta, danixmənlər qeni? Təwrat əlimaliri qeni? Bu dunyadiki bəs-munazirə qiloquqılar qeni? Huda bu dunyadiki danalıqni əhməklük dəp kərsətkən əməsmu? ■ 21 Qünki Huda danalıqı bilən bekitkini boyiqə, dunya öz danalıqı arkilik Hudani tonumiloğan, xunga Huda əhmikanə dəp qaraloğan, jakarliniwatqan söz-kalam arkilik uningğa ixəngüqilərgə nijatlik yətküzüxni layik kərgən. ■ 22 Qünki Yəhudiylar məjizilik alamətləni, greklar bolsa «danalıq»ni tələp qilidu; □ ■ 23 əmma biz bolsaq Məsihni, yəni krestləngən Məsihni jakarlaymiz; bu Yəhudiylarğa nisbətən bizarlıq ix, əllərgə

■ 1:17 1Kor. 2:1, 4; 2Pet. 1:16. ■ 1:18 Rim. 1:16. □ 1:19 «**Qünki mundaq pütülgənki...**» — «mundaq pütülgən» — Mukəddəs Kitabta yeziklik. Muxu yərdiki sözlər Təwrat, «Yəx.» 29:14din elinoğan. ■ 1:19 Ayup 5:12; Yəx. 29:14. ■ 1:20 Yəx. 33:18. ■ 1:21 Mat. 11:25; Luqa 10:21. □ 1:22 «... **greklar bolsa «danalıq»ni tələp qilidu**» — xu zamandiki grek mədəniyitidə pəlsəpəni qoqunux dərjisiqə yətkən degili bolidu (məsilən, «Ros.» 17:21 wə aldi-kəynidiki ayətləni kərüng). ■ 1:22 Mat. 12:38; 16:1; Yh. 4:48.

nisbətən əhmikanilik dəp qarilidu; □ ■
²⁴ əmma qakiriloqanlar üçün eytkanda, məyli Yəhudiylar bolsun yaki greklar bolsun, Məsih Hudaning küq-kudriti wə Hudaning danalığıdur. ■ ²⁵ Qünki Hudaning əhmikaniligi insanlarning danalığıdin üstündür, Hudaning ajizliki insanlarning küqidin üstündür. ²⁶ Qünki, i kərindaxlar, silərnin qakiriloqan wəqittiki həlinglar üstidə oylinip bekinglar; qakiriloqanlar arisida insaniy tərəptin dana qaraloqanlar anqə kəp əməs, küq-hoquqqa igə boləqanlar anqə kəp əməs, əksəngəklər anqə kəp əməs idi; □ ■ ²⁷ bəlki Huda danalarni hijalətkə qaldurux üçün bu dunyadiki əhmək sanaloqanlarni talliwaldi; küqlüklərnin hijalətkə qaldurux üçün bu dunyadiki ajiz sanaloqanlarni talliwaldi; ²⁸ U yənə bu dunyadiki qədirsizlərnin, pəs kərüldioqanlarni talliwaldi, «yok boləqan nərsilər»ni məwjut xəy'ilərnin yokqa qikiriwetix üçün talliwaldi. □ ²⁹ Uning məqsiti Huda aldidə həq ət igisi mahtanmaslik üçünədur. ³⁰ Əmma Uning tərpidin silər Məsih Əysada turisilər; U bizgə Hudadin kəlgən danalig, həkkanıylik, pak-mukəddəslik wə hərlük-

---

□ **1:23 «bu Yəhudiylaroqa nisbətən bizarlik ix...»** — yaki «bu Yəhudiylaroqa nisbətən putlikaxang...». ■ **1:23** Mat. 11:6. Yh. 6:60,66. ■ **1:24** Kol. 2:3. □ **1:26 «insaniy tərəptin...»** — grek tilidə «ətnin kəzqarixiqə...». ■ **1:26** Yh. 7:48; Yağ. 2:5.

□ **1:28 «məwjut xəy'ilər»** — muxu yərdə hərhil adəmlərnin, həkümranlarnin, dələt qatarliklarnin əz iqigə alidu.

azadlıq kılinoqandur; □ ■ 31 xuningdäk *Təwratta* pütülgändäk: «Pəhirlinip mahtioquı bolsa Rəbdin pəhirlinip mahtisun!». □ ■

2

1 Mən bolsam, i kərindaxlar, yeninglarğa baroqinimda, Hudaning guwahlıkını jakarlaw üqün heq gəpdanlıq yaki əkil-danalıq ixlitip kəlgən əməsmən; ■ 2 qünki mən aranglarda Əysa Məsihdin baxqa, yəni krestləngən Məsihdin baxqa heqnəmini bilməslikkə bəl baqlıoqanıdim; 3 mən aranglarda boləqan waqtimda ajizlikta, kərkunqta wə titrigən hələttə bolattim; □ ■ 4 mening səzlim həm jakarlıxim bolsa adəmnı qayıllı kıləudək insaniy danalıq səzlər bilən əməs, bəlki Rohning alamət

□ 1:30 «Uning tərpidin silər Məsih Əysada turisilər...» — «Uning tərpidin» Huda tərpidin, demək. «**hərlük-azadlıq kılinoqandur**» — «hərlük-azadlıq» gunahning wə Xəytanning kullukıdin azad boluxtur. ■ 1:30 Yər. 23:5; Yh. 17:19.

□ 1:31 «xuningdäk *Təwratta* pütülgändäk...» — Injilda «pütülgändäk» deyilgəndə, «Mukəddəs Kitabta pütülgändäk» degən mənıdə. Muxu yərdə «Yər.» 9:24. ■ 1:31 Yəx. 65:16; Yər. 9:22-23; 2Kor. 10:17. ■ 2:1 1Kor. 1:17; 2:4. □ 2:3 «**mən aranglarda boləqan waqtimda ajizlikta, kərkunqta wə titrigən hələttə bolattim**» — «kərkunqta... bolattim» — bəlkim u Huda Əzigə tapxuroqan bu mukəddəs wəzipini orundiymaslıkıdin kərkəqan boluxı mumkin idi. Uningdin baxqa adəmnı kərkıtidioqan kəp səwəblarmu boləqan, əlwəttə («Ros.» 18:9-10). ■ 2:3 Ros. 18:1, 3; 2Kor. 10:10.

korsitixliri wə küq-қudrət bilən boloqan idi. □ ■
 5 Buningdin məqsət silərning etiqadinglar insaniy danalığqa əməs, bəlki Hudaning küq-қudritigə baqlansun degəndin ibarət idi. ■

6 Ҳalbuki, kamalətkə yətkənlər arisida biz danalığni bayan қilimiz; bu danalığ bu dəwrdeki danalığ əməs, yaki bu dəwrdeki һəқümranlarning danalığı əməs (ular zawallıқqa yüz tutқandur); ■ 7 əmma biz bir sirni axkarilap, Hudaning bir danalığını bayan қilimiz; Huda əslidə axkarə қilınmioqan bu danalığni barlıқ dəwrlərdin burun bizning xan-xərəpkə muyəssər boluximiz үqün bekitкənididi. □ ■ 8 Bu danalığni bu dəwrdeki һəқümranlarning һəққaysisi qüxinip yətmigənididi; uni qüxinip yətkən bolsa, xan-xərəpning Igisi boloqan Rəbni krestlimigən bolatti. □ ■ 9 Ҳalbuki, *Təwratta* pütүlgəndəк:

— «Өzini sөygənlərgə Hudaning təyyarlıoqanliri —

□ 2:4 «... bəlki Rohning alamət korsitixliri wə küq-қudrət bilən boloqan idi» — «Roh» Hudaning Rohi, Muқəddəs Rohtur.

■ 2:4 1Kor. 1:17; 2:1; 2Pet. 1:16.

■ 2:5 2Kor. 4:7.

■ 2:6 Ayup 28:21; 1Kor. 15:24.

□ 2:7 «**biz bir sirni axkarilap, Hudaning bir danalığını bayan қilimiz...**» —

«Əfəsusluқlaroqa»diki «kirix sөz»imizdə eytkinimizdəк, Injilda «sir» degən sөzning alahidə mənisi bar. Sir (grek tilida «misterion») Huda əsli yoxurup kəlgən, əmdi һazir axkarilioqan məlum bir ixtin ibarəttur. ■ 2:7 Rim. 16:25; 1Kor. 4:1.

□ 2:8 «**bu dəwrdeki һəқümranlar**» — bu sөz bəlkim bu dunyadiki padixah-һəқүmdarlarni қutritidioqan, ularoqa ezitқulүқ қilidioqan jin-xəyтанlarni korsətsə kerək. ■ 2:8 Mat. 11:25; Yһ. 7:48; 16:3; Ros. 3:17; 13:27; 2Kor. 3:14; 1Tim. 1:13.

Dəl heqkandak kəz kərmigən,
 Heqkandak kulaq anglimioʻan,
 Heqkandak kəngül oylap bakmioʻan
 nərsilərdur». □ ■

¹⁰ Əmma bu nərsiləрни Huda Rohi arkilik ayan kildi; qünki Roh bolsa həmmə ixlarni, hətta Hudaning qongkur təglirini inqikiləp izligüqidur; □ ■ ¹¹ Qünki insanalarda, insanning kənglidikini bilgüqi xu insanning rohidin baxka nərsə barmu? Xuningoʻja ohxax, Hudaning Rohidin baxka, Hudaning kənglidikilirini bilgüqi yoktur. □ ■ ¹² Əmma bizning qəbul kəloinimiz bolsa bu dunyadiki roh əməs, bəlki Hudadin kəlgən Rohtur; dəl xundak boləoʻaqqa biz Huda təripidin bizgə sehiylik bilən ata kilinoʻan nərsiləрни bilip yetələymiz. □ ■ ¹³ Bu ix-xəy'iləрни insaniy danaliktin əgitilgən səzlər bilən əməs, bəlki *Mukəddəs* Rohtin əgitilgən səzlər bilən, rohiy ixlarni rohiy səzlər bilən qüxəndürüp

---

□ **2:9** «**Əzini səygənlərgə Hudaning təyyarlioʻanliri — dəl heqkandak kəz kərmigən, heqkandak kulaq anglimioʻan, heqkandak kəngül oylap bakmioʻan nərsilərdur**» — «Yəx.» 64:4. ■ **2:9** Yəx. 64:3. □ **2:10** «**qünki Roh bolsa həmmə ixlarni, hətta Hudaning qongkur təglirini inqikiləp izligüqidur**» — «Roh» — Hudaning Rohi, Mukəddəs Rohtur. ■ **2:10** Mat. 13:11; 2Kor. 3:18. □ **2:11** «**insanalarda, insanning kənglidikini bilgüqi xu insanning rohidin baxka nərsə barmu?**» — «insanning kənglidiki» muxu yərdə xu məlum kixining xəhsiy wə kəlbidiki ixlarni alayitən kərsitidu. ■ **2:11** Pənd. 27:19; Yər. 17:9. □ **2:12** «**bu dunyadiki roh**» — Xəytan. «Bu dunyadiki roh» muxu yərdə bəlkim Xəytanning kəz-kəraxliri, «əkilliri»ni kərsitixi mumkin. ■ **2:12** Rim. 8:15.

sözlöymiz. □ ■ 14 Əmma «jan oʻy tawə» kixi Hudaning Rohining ixlirini qobul qilmaydu, qünki bu ixlar uning oʻy nisbətən əhmikanilikdur; u ularni heq qüxinip yetəlməydu, qünki ular roh bilən pərək etilip bahəlinixi kerəktur. □ 15 Rohқа tawə kixi həmmə ixlar oʻy bahə berələydu; əmma uning oʻy bolsa heqkim bahə berəlməydu. □ ■ 16 Qünki kim Rəbning oy-kənglini qüxinip yetip, Uning oʻy məslihətqi bolalisun? Əmma biz bolsaq Məsihning oy-kəngligə igimiz. □ ■

3

1 Lekin mən, i kerindaxlar, Rohқа tawə kixilərgə söz qiloqandək silərgə söz qilalmay

□ 2:13 «**Rohning oʻytilgan sözlər bilən**» — «Roh» Hudaning Rohi, Mukəddəs Rohur. ■ 2:13 1Kor. 1:17; 2:4; 2Pet. 1:16

□ 2:14 «**«jan oʻy tawə» kixi**» — «jan oʻy tawə» bol oʻy kixi toʻyruq «Rimliklar oʻy»diki «kirix söz»imizni kəring. «Jan oʻy tawə» bol oʻy kixi Mukəddəs Rohқа igə bolmioʻy kixidur; «ixənmigən kixi» degili bolidu. Xunga, u Hudaning Roh oʻy əməs, bəlki hərdaim əz jeni (əkil-pikir, zəhin, kəngül-kalla, həssiyatlar) oʻy tayinip ixlarni pərək etidu. «Rohiy kixi» yaki «Rohқа tawə bol oʻy kixi» bolsa əz rohida Mukəddəs Rohning tərbiyə-təlimini qobul qilip ixlarni toʻyruq pərək etidu. **«ular roh bilən pərək etilip bahəlinixi kerəktur»** — bu 14- wə 15-ayətlərdiki «pərək etix» wə «pərək etip bahəlinix» grek tilida birla peil bilən ipadilinidu. □ 2:15 «**Rohқа tawə kixi**» — «Rohқа tawə» (yaki «roh iy kixi») — Mukəddəs Rohning yetəkqilikidə mangidoʻy kixi. ■ 2:15 Pənd. 28:5.

□ 2:16 «**kim Rəbning oy-kənglini qüxinip yetip, uning oʻy məslihətqi bolalisun?**» — «Yəx.» 40:13. ■ 2:16 Yəx. 40:13; Rim. 11:34.

keliwatimən; əksiqə silərni ətkə təwə kixilər, Məsihdə boləqan bowaq həsabləp silərgə səzləxkə məjbur boldum. □ ² Mən silərgə sūt iqküzdüm, gəxni yegüzmidim; qünki silər gəxni həzim kılalmayttinglər, xundakla həzirmu tehi həzim kılalmaysilər; ■ ³ Qünki silər yənila ətkə təwədursilər. Aranglarda həsəthorluk wə talax-tartixlar bar boləqəqqa, silər ətkə təwə əməsmu, insanlarqə mengiwatmamsilər? □ ■ ⁴ Qünki birsi «Mən Pawlus tərəpdari», baxqa birsi «Mən Apollos tərəpdari» desə, silər pəkət insanlarning yolida mangoqan bolup qalmamsilər? □ ■

⁵ Apollos degən kim? Pawlus kim idi? Biz pəkət silərning etikadinglaroqa wasitiqi bolduq, halas; hər birimiz pəkət Rəb bizgə təksim kıləqini boyiqə wəzipə ada kılidioqan hizmətkarlar, halas, xundak əməsmu? ■ ⁶ Mən tiktim, Apollos suqardi; əmma əstürgüqi bolsa Hu-

---

□ **3:1 «ətkə təwə kixilər»** — (yaki «ətlik kixilər») toqruluk «Rimliklaroqa»oqa bərgən «kirix söz»diki «ət» toqruluk sezimizni kərüng. «Ətlik kixi» asasen hux həwəni qəbul kıləqini bilən tehi öz gunahlrining küqidin azad bolmioqan kixidur. ■ **3:2** Ibr. 5:12; 1Pet. 2:2. □ **3:3 «silər ətkə təwə əməsmu, insanlarqə mengiwatmamsilər?»** — «insanlarqə» Hudaning yolida əməs, insaniyətning yolida. ■ **3:3** 1Kor. 1:11; Gal. 5:19; Yaq. 3:16. □ **3:4 «pəkət insanlarning yolida mangoqan bolup qalmamsilər?»** — demək, Hudani tonumioqan, Rohtin tuqulmioqan, tehiqə Adəm'atimizning ailisigə təwə boləqan, adəttiki gunahkar insanlaroqa ohxax. ■ **3:4** 1Kor. 1:12. ■ **3:5** Ros. 18:24; 1Kor. 1:12; 16:12.

dadur. ■ 7 Xunga tikküqi heqnemigə hesab əməs, suqarəuqimu heqnemigə hesab əməs, pəkət ətürgüqi Huda Əzi həmmidur. 8 Əmma tikküqi wə osa kıləuqi bolsa bir məxsəttidur; xundaktimu hər biri öz əjri boyiqə in'amini qəbul kılıdu. ■ 9 Qünki biz Hudaəqa təwə mehnətdaxturmiz; silər bolsanglar Hudaning baq-ətizi, Hudaning kuruluxisilər. ■

10 Hudaning manga təksim kıləqan mehir-xəpkiti boyiqə, huddi usta memardək ul saldim, andin baxka birsi uning üstigə quruwatidu. Əmma hər bir kuruquqi kandaq kuruwatkanliqioqa ehtiyat kilsun.

11 Qünki selinəqan ulni, yəni Əysa Məsihdin baxka heqkandaq ulni selixka bolmaydu. ■

12 Əmdi birsi bu ul üstigə altun, kümüx, qimmətlik taxlar, yaqəq, qəplər, saman salsa, □ 13 hər birining singdürgən əjrining kandaqliki

□ 3:6 «... **Apollos suqardi**» — Korint xəhiridiki jamaət Pawlusning sözliri arkilik etiqad kıləqanidi; keyin Apollos Korint xəhirigə berip ixəngüqiləni Təwrat-Zəbur toqrisidiki bilimliri arkilik zor dərjide riqəbtləndürgənidi («Ros.» 18-bab). ■ 3:6 Ros. 18:26; 19:1.

□ 3:8 «**bir məxsəttidur**» — grek tilida «birdur». ■ 3:8 Zəb. 62:12; Yər. 17:10; 32:19; Mat. 16:27; Rim. 2:6; 14:12; 2Kor. 5:10; Gal. 6:5; Wəh. 2:23; 22:12.

□ 3:9 «**biz Hudaəqa təwə mehnətdaxturmiz**» — baxka birhil qüxəndürülüxi: «biz Huda bilən mehnətdaxturmiz» («2Kor.» 5:20, 6:1nimu kərüng). ■ 3:9 2Kor. 6:1; Əf. 2:20; Kol. 2:7; 1Pet. 2:5. ■ 3:11 Yəx. 28:16; Mat. 16:18.

□ 3:12 «**birsi bu ul üstigə... qimmətlik taxlar .. salsa**» — «qimmətlik taxlar» degən ohxitixning muxu yərdə omumiy kərsətkini bəlkim yaqut-gəhərləni əməs, bəlkı oyuloqan, binani puhta kılıdiloqan kəttik qıdamlik taxlarnı kərsətsə kərək. Pawlus buning kəqmə mənisini okurmənləning oylinixioqa qalduridu!

kөрүnidu; qünki xu küni uni axkarə kılıdu, qünki uning mañiyiti otta kërülidu; ot hər bir kixining əjrini, qandak mañiyəttin boləlanlıqini sinaydu. □ ■ 14 Birsining ul üstigə qurəjan ixi puhta saqlinip qalsa, u in'aməğa erixidu; □ 15 Birsining qurəjini köyüp kətsə, u ziyan tartidu; u əzi kutulidu, əmma goya ottin ötüp kutuləjan birsigə ohxap qalidu. 16 Əjəba, özünqlarning Hudaning ibadəthanisi ikənlikinglarni wə Hudaning Rohining silərdə turəjanlıqini bilməmsilər? ■ 17 Birsini Hudaning ibadəthanisini harab qılsa, Huda uni harab kılıdu; qünki Hudaning ibadəthanisi pak-mukəddəstur, silər dəl xundak silər.

18 Heqkim öz-özini aldimisun; birsi özini bu dəwrdə dana dəp sanisa, nadan bolup qalsun; xuning bilən u dana bolidu. □ ■ 19-20 Qünki bu dunyadiki danalıq Hudağa nisbətən əhməklıktur; qünki: — «U danixmənlərnı öz hıylıgərlikining tuzıqığa alıdu», dəp wə yənə: «Rəb danixmənlərnıng oy-hıyallırının tutamı

□ 3:13 «xu küni uni axkarə kılıdu» — «xu küni» Məsih əysa zemınə qaytıdın künıdur. ■ 3:13 Yəx. 8:20; 48:10; Yər. 23:29; 1Pet. 1:7; 4:12. □ 3:14 «Birsining ul üstigə qurəjan ixi puhta saqlinip qalsa...» — demək, «bir kixining ul üstigə qoyın materiyallırı otka bərdaxlık bəralısə,...». ■ 3:16 1Kor. 6:19; 2Kor. 6:16; İbr. 3:6; 1Pet. 2:5. □ 3:18 «birsini özini bu dəwrdə dana dəp sanisa, nadan bolup qalsun» — Məsihning «Mat.» 18:1-4də wə «Mar.» 10:13-16də eytkən sözlirini kərüng. ■ 3:18 Pənd. 3:7; Yəx. 5:21.

yoklukini bilidu» döp pütüklüktür. □ ■

²¹ Xunga heqkim insan degənlərnı pəhırlınıp danglımısun; qünki həmmə məwjudatlar silərgə təwədur; ²² Pawlus bolsun, Apollos bolsun, Kefas bolsun, dunya-jahan bolsun, hayat bolsun, ölüm bolsun, hazırkı ixlər bolsun, kəlgüsü ixlər bolsun, həmmisi silərgə mənsuptur; ²³ silər bol-sanglar Məsihning, Məsih bolsa Hudaningkidur.

4

Məsihning rosullirining hizmiti

¹ Birsı biz toqruluk bırnemə deməkqi bolsa, bızni Məsihning hizmətkarlırı wə Hudaning sırlırı amanət kılınoqan oqıdarlar döp bılın. ■

² Əmdi oqıdar degənlərdın tələp kılınıdıoqını xuki, ular wapadar-sadıq boluxı kerəktür. ■

³ Əmma mən silər tərıpınglardın yaki baxqa hərqandak insaniy sot tərıpıdın sürüxtürüp bahalansam, bu mən üqün zıoıırqılık ix; mən hətta özüm toqruluk sürüxtürüp olturmaymən. □ ⁴ Qünki wıjdanım əyıbləydıoqan heqqandak ixlırimdın həwırım yok; əmma bu

□ **3:19-20** «U danıxmənlərnı öz hıylıgərlikıning tuzıkoqıa alıdu» — «Ayup» 5:13. «Rəb danıxmənlərnıng oy-hıyallırın-ıng tutamı yoklukını bilıdu» — «Zəb.» 94:11. ■ **3:19-20**

Ayup 5:13; Zəb. 94:11. ■ **4:1** Mat. 24:45; 2Kor. 6:4; Kol. 1:25; Tit. 1:7. ■ **4:2** Luqa 12:42. □ **4:3** «hərqandak insaniy sot tərıpıdın...» — degən grek tilıda «insaniy bır kün tərıpıdın...». Adəmlərnıng ixlırını sürüxtə kılıoquı bolsa məlum bır insannıng künü əməs, bəlki Məsihning künü, yəni kıyamət künüdur.

ixning oʻzi meni hokkaniy ddp aqlimaydu; meni suruxturup bahaliouqi bolsa Rəbdur.■ 5 Xunga wahti-saiti kəlmigüqə, yəni Rəb kəlmigüqə heq ix toqruluk həküm qıqarmanglar; Rəb kəlgəndə u qarangoʻluluktiki yoxurun ixlarni axkarilaydu, kəlb-dillardiki barlıq oy-niyətlərnı ayan kılıdu; xu qaʻda hərbi Huda tərıpidin tərıplınıdu.■ 6 Əmma, i kərındaxlar, bu ixlarni silərnıng mənprətinglarnı ddp əzümgə wə Apolloska tətbiqlidim; məksət silər biz arkilik «pütülgənnıng dairısidin halkıp kətmənglar» dēgən sawakni əginixinglar, xundakla heqkaysinglarnıng məlum birsini baxka birsidin üstün ddp pəhırlınıp təkəbburlixip kətməslıkinglar üqündur.□ ■

7 Qünki kim seni baxka birsidin üstün kılıdu? Sanga ata kılınqan nərsidin baxka səndə yənə nemə bar? Həmmə sanga berilgən tursa, nemıxka «Məndə əsli bar idi» ddp

---

■ 4:4 Mis. 34:7; Ayup 9:2; Zəb. 143:2. ■ 4:5 Dan. 7:10; Mat. 7:1; Rim. 2:1; Wəh. 20:12. □ 4:6 «pütülgənnıng dairısidin halkıp kətmənglar» — bu səzlər Təwratta əyni pütülmıgını bilən, u Təwrət-İnjildiki intayın muhım bir prinsıptur. «Kox-umqə səz»imızgə qarang. ■ 4:6 Pənd. 3:7; Rim. 12:3.

pəhirlinip kərəngləp ketisən?□ ■ 8 Silər allıkaqan toyunup kəttınglar! Allıkaqan beyip kəttınglar! Silər bizsiz padıxahlar bolup həküm sürdunglar! Kaxki silər həkikətən həküm sürgən bolsanglaridi — undakta biz silər bilən billə həküm sürgən bolattuk!□ 9 Qünki Huda rosullar boloqan bizlərnı elümgə məhkum boloqan adəmlərdək əng ahıroqa koyup sazayi kılıp otturıoqa qıkaroqan, dəp oylaymən; qünki biz pütkül aləmgə, yəni həm pərixtilərgə həm insanlaroqa bir hil tamaxa bolduk. ■ 10 Biz Məsih üqün əhmək sanaloqanlarmız, əmma silər Məsihdə danasilər! Biz ajız, əmma silər

□ 4:7 «**Kim seni baxka birsidin üstün kılıdu?**» — bu soalqa bəlkim mundak ikki toqra jawab berilixi mumkin: (1) «məlum kixini baxka bir kixidin baxkıqə kılouqı pəkət Hudadur» xunga təkəbbur boluxning asasi yok; (2) heq insanning Hudaning uluqluki aldida «Mən baxkıların üstün» dəp təkəbbur boluxning asasi yok. Xundak qaraymızki, (1)-jawab Pawlusning deməkqi boluqinini kərsitidu. «**Sanga ata kılınoqan nərsidin baxka səndə yənə nemə bar?**» — demək, hər birimizning barlıkı Huda tərıpidin bizgə ata kılınidu; xunga «Məndə əsli xundak qabiliyət (talant, küq, qatarlıklar...) bar idi» dəp təkəbburlıxıp ketix həmakətlıktur. ■ 4:7 Yh. 3:27; Yaq. 1:17.

□ 4:8 «**Silər allıkaqan toyunup kəttınglar! Allıkaqan beyip kəttınglar! Silər bizsiz padıxahlar bolup həküm sürdunglar! Kaxki silər həkikətən həküm sürgən bolsanglaridi — undakta biz silər bilən billə həküm sürgən bolattuk!**» — xühısızki, bu sirlik ayətning kinayilik, məshirilik mənisi bar. Korint jamaitidiki kəp adəmlər tolimu təkəbburlıxıp ketip: «Biz rosul Pawlus yaki baxka rosullarqa heq kerək əməsmız; biz həkikətən «rohıy adəmlər»mız, intayin bilimlik, Huda aldida intayin esilzadə bolup, padıxahdək bolduk» dəp kətkənidi. «Koxumqə səz»imizni kərüng. ■ 4:9 Zəb. 44:22; Rim. 8:36; 2Kor. 4:11; İbr. 10:33.

küqlüksilər; silər izzətlik, əmma biz har; □ ■
 11 Həzirkı dəkikigiqə aq-yalingaq, qangkap
 yürməktimiz, dumbalinip, sərgərdan, makansız
 bolup yürməktimiz; ■ 12 öz qolimiz bilən
 ixləp japa tartmaqtimiz; ahanətkə qaləanda
 yahxilik tiləwatimiz; ziyankəxlikkə uqrioqanda,
 qidawatimiz; ■ 13 təhmətkə uqrioqanda,
biz ularni qirayliqə *towioqa* ündəymiz; biz
 jahanning daxkili, insanlarning süpüründisi
 dəp qariliwatimiz, ta həzirojiqə xundaq.

14 Bu ixlarni yezixim, silərnı hijalətkə kaldurux
 üqün əməs, bəlki səyümlük balilirim süpitidə
 silərgə nəsihət kilıwatimən; ■ 15 qünki silərnıng
 Məsihdə tümənlıgən tərbiyiligüqiliringlar bol-
 simu, silərnıng atanglar kəp əməstur; qünki
 mən Məsih Əysada bolup silərnı hux həwər
 arkilik tərəldürüp ata boldum. □ ■ 16 Xunga mən
 silərdin ötünimənki, meni ülgə qilinglar.■

17 Dəl bu səwəbtin mən Rəbdə boləan öz
 səyümlük wə ixənqlik oqlum Timotiyıni
 yeninglaroqa əwəttim; hərkaysi jaylardiki
 jamaəttə əgətkənlirimgə əgixip, u silərgə
 Məsihdə boləan yollirim toqruluk əslitidu.

18 Əmma bəziliringlar, «Pawlusni yenimizoqa

□ **4:10 «Biz Məsih üqün əhmək sanaləanlarmiz...»** — grek
 tilida «biz Məsih üqün əhməklər bolduk...» — demək, kəpqlik
 tərıpidin «əhmək» hesablandıq. ■ **4:10** 1Kor. 2:3. ■ **4:11**
 Ros. 23:2. ■ **4:12** Mat. 5:44; Luka 6:28; 23:34; Ros. 7:60;
 18:3; 20:34; Rim. 12:14; 1Tes. 2:9; 2Tes. 3:8. ■ **4:14** 1Tes.
 2:11. □ **4:15 «silərnıng atanglar kəp əməstur»** — rohiy
 jəhəttin boləan atılarnı kərsitidu, əlwəttə. ■ **4:15** Ros. 18:11;
 Gal. 4:19; Flm. 10; Yak. 1:18. ■ **4:16** 1Kor. 11:1; Fil. 3:17;
 1Tes. 1:6; 2Tes. 3:9.

kəlməydu», dəp kərəngləp kəttinqlar; ¹⁹ birək Rəb buyrusa mən pat arida yeninglaroqa barimən; xu qaşda mən kərəngləp kətkənləning səzlrini əməs, bəlki ularda boləqan küq-қudrətni kərəp baқay. ■ ²⁰ Qünki Hudaning padixahlıki səzdə əməs, bəlki küq-қudrəttə ispatlinidu. □ ■ ²¹ Əmdi nemini halaysilər? Yeninglaroqa tayak kətürəp beriximnimu, yaki mehir-mulayimlik roқida beriximnimu?

5

Eқir bir gunah

¹ Hərtərəptin xu angliniwatiduki, aranglarda buzukқilik bar ikən — bundak buzukқilik hətta taipilər arisidimu tiləqə elinmaydu — u bol-simu birsining öz atisining ayalıqə qekilixtin ibarət. ■ ² Əmma silər yoşınəp kərəngləp kəttinqlar! Bu rəzil ixni sadir қiləqan kixi arimizdin қоşliwetilsun dəp əkүнүxünglaroqa toşqra kəlməmdu!? ³ Qünki gərqə təndə silər bilən billə bolmisammu, əmma roқta silər bilən billə bolux süpitidə allikaqan xundak mən xu həқümni қikardimki, ⁴ (həmminglar Rəb Əysa Məsihning namida jəm boləqanda,

■ **4:19** Ros. 18:21; Ibr. 6:3; Yaқ. 4:15. □ **4:20** «**Hudaning padixahlıki səzdə əməs, bəlki küq-қudrəttə ispatlinidu**»

— yaki «Hudaning padixahlıki səzdə əməs, bəlki küq-қudrəttə namayan bolidu». ■ **4:20** 1Kor. 2:4; 1Tes. 1:5; 2Pet. 1:16.

■ **5:1** Law. 18:8; Қан. 27:20.

özümning rohim silər bilən bolup, Rəbbimiz Əysa Məsihning küç-kudritigə tayinip) —

⁵ xundak kılolan kixining ətliri həlak kılinsun, xuning bilən uning rohi Rəb Əysaning künidə kütquzuluxi üçün Xəytanning ilkiğə tapxurulsun. □ ■

⁶ Silərning qongqilik kılöqininglar yahxi əməs. «Kıqıkkınə hemirturuq pütkül hemirni boldurup yoqınitidu» dəp bilməmsilər? ■

⁷ Kona hemirturuqni qıqiriwetinglar; xuning bilən silər əsli hemirturuqsız hemirdək yengi bir zuwula bolisilər; qünki «ötüp ketix heyti» *diki kızıımız* bololan Məsih qurbanlık kılindi; ■

⁸ xunga heytni yaman niyətlık wə rəzillik bololan hemirturuq bilən əməs, bəlki səmimiylık wə həkikət bololan petir nan bilən təntənə kılip ötküzəyli. □ ■

⁹ Mən *aldinki* həttə silərgə buzukqilik kılöquqılar

□ 5:5 «xundak kılolan kixining ətliri həlak kılinsun, xuning bilən uning rohi Rəb Əysaning künidə kütquzuluxi üçün Xəytanning ilkiğə tapxurulsun» — bu ix (baxkiqə eytkanda, «Xəytanning ilkiğə qayturux») toqruluk «qoxumqə sız»imizni kərüng. Bəzi alimlar «ətliri» degənni rohiy jəhəttin qüxəndüridu, demək, bu ix kixining özining gunahlık təbiiti, yaki Korintiki pütkül jamaəttə «gunahlık təbiitidin qıqқан ixlar»ni kərsitidu, dəp qaraydu. Biz muxu yərdiki «ətliri»ni jismaniy jəhəttin qüxinimiz. «Qoxumqə sız»imizdə buning asasını kərsitimiz. ■ 5:5 1Tim. 1:20. ■ 5:6 Gal. 5:9.

■ 5:7 Yəx. 53:7; Yh. 1:29; 1Kor. 15:3. □ 5:8

«xunga heytni yaman niyətlık wə rəzillik bololan hemirturuq bilən əməs, bəlki səmimiylık wə həkikət bololan petir nan bilən təntənə kılip ötküzəyli» — İsrailning «ötüp ketix heyti», uningdin keyinki «petir nan heyti» wə ularning simwolluk əhmiyiti toqruluk «qoxumqə sız»imizni, xundakla «Lawiyalar»diki «qoxumqə sız»nimu kərüng. ■ 5:8 Mis. 12:3,15; Qan. 16:3.

bilən arilaxmanglar dəp yazoqanidim; ■¹⁰ əmma bu deginim bu dunyadiki buzukqilik qilouqilar, yaki nəpsaniyətqilər, yaki kazzaplar yaki butpərəslər bilən arilaxmanglar deginim əməs; undağ boləanda dunyadin ayrilixğa məjbur bolattinglar; ¹¹ əmma hāzirki bu hetimdə yazoqinim xuki, əzini «kərindax» dəp atiwaloqan əmma xundağla buzukluk qilouqi, nəpsaniyətqi, butpərəs, hāraqkəx yaki kazzap bolsa, undağ bir kixi bilən arilaxmanglar, hətta uning bilən həmdastihanmu bolmanglar. □ ■¹² Sirttikilərnəni həküm qikirip bir tərəp kilixning mən bilən nemə munasiwiti? Lekin iqinglardikilərnəni əzünglar həküm qikirip bir tərəp kilix silərnəning ixinglar əməsmu? □¹³ Lekin sirttikilərnəning üstigə bolsa Huda Əzi həküm qikiridu. Xunga «bu rəzil adəmni aranglardin qikiriwetinglar». □ ■

6

■ 5:9 Qan. 7:2; Mat. 18:17; 2Kor. 6:14; Əf. 5:11; 2Tes. 3:14. □ 5:11 «**əzini «kərindax» dəp atiwaloqan...**»

— «kərindax» — əzining etikad yolida kərindax dəp ataloqan.

■ 5:11 Qəl. 12:14; Mat. 18:17; 2Tes. 3:14; 2Yuħa. 10. □ 5:12

«**Sirttikilərnəni həküm qikirip bir tərəp kilixning mən bilən nemə munasiwiti? Lekin iqinglardikilərnəni əzünglar həküm qikirip bir tərəp kilix silərnəning ixinglar əməsmu?**» —

«sirttikilər» jamaəttin sirt turoqanlarnəni, «iqidikilər» jamaətnəning iqidə boləqanlarnəni kərsitidu, əlwəttə. □ 5:13 «**bu rəzil adəmni aranglardin qikiriwetinglar**» — muxu səzlər Təwrat,

«Kan.» 17:7, 19:9, 22:2, 24:7din ilinoqan. ■ 5:13 Qan. 17:7

Bir-biri bilən dəwalixixka bolamdu?

1 Silərning aranglarda əzara arazlik ix bolsa, uni mukəddəs bəndilərnin bir tərəp kilixioja tapxurmay, həkkaniysizlarning aldida dəwalixixka petinalamsilər?□ 2 Mukəddəs bəndilərnin dunyani sorak kilidiojanlikini bilməmsilər? Əgər dunyani silər sorak kilidiojan ix bolsa, əmdi zioirqilik ixlarni həl kilixka yarimamsilər?■ 3 Pərixtilər üstidinmu həküm qikiridiojanlikimizni bilməmsilər? Xundak boləjanikən, bu həyattiki ixlarni həl kilix kanqilik ix idi?□ 4 Silərdə muxu həyattiki ixlar üstidin həküm kilix zərür tepiloqanda, jamaət arisida təwən dəp qaralojanlarni uni həl kilixka salmamsilər?□ 5 Muxularni silərni hijalətkə kaldurux üqün dəwatimən. Əjəba, aranglarda öz qerindaxliri otturisida həküm qikarəjudək dana kixi yokmu, hətta birimu yokmu? 6 Uning ornida, qerindax bilən qerindax dəwalixiwatidu, — wə kapirlar aldida xundak kilidu! 7 Əməliyəttə öz aranglarda dəwalarning boləjanlikining əzi silərgə

□ **6:1** «Silərnin aranglarda əzara arazlik ix bolsa, uni mukəddəs bəndilərnin bir tərəp kilixioja tapxurmay, həkkaniysizlarning aldida dəwalixixka petinalamsilər?»

— «petinalamsilər?» — Hudaning bu ixlərōja qaratkan əzəzipigə yüzlinixkə petinalamsilər?, demək. ■ **6:2** Mat. 19:28; Luqa 22:30. □ **6:3** «mukəddəs bəndilərnin dunya üstidin sorak kilixi ... (2-ayət) ... Pərixtilər üstidinmu həküm qikirixi» — bu ixlar toqruluk «qoxumqə səz»imizni kərüng.

□ **6:4** «jamaət arisida təwən dəp qaralojanlarni uni həl kilixka salmamsilər?» — baxka birhil tərijimisi: «uni həl kilixka jamaəttə heq orni yoklarni salamsilər?». Ləkin 5-ayətnimu kərüng.

nisbətən bir əyibtur. Nemixka uwalqilikka qidimaysilər? Nemixka nahəqçilikke yol qoymaysilər? ■ 8 Əksiqə, silər nahəqçilik kiliwatisilər, hiyanət kiliwatisilər, yənə kelip qerindaxliringlaroqa xundak kilisilər!

9 Həkkaniysizlarning Hudaning padixahlikiqoqa warislik kılalmaydiqanlikini bilməmsilər? Aldinip kətmənglar! Buzukçilik kılouqilar, butpərəslər, zina kılouqilar, bəqqiwazlar, baxka ərlər bilən buzukluk kılouqilar, ■ 10 oqrilar, nəpsaniyətqilər, hərəkəxlər, təhməthorlar yaki aldamqi-kazzaplar Hudaning padixahlikiqoqa warislik kılalmaydu; 11 bəzinglar dərwekə xundak bolqansilər; əmma silər Rəb Əysa Məsihning namida wə Hudayimizning Rohi bilən yuyuldunglar, pak-mukəddəs kılindinglar, həkkaniy kılindinglar. ■

Teninglar Hudaning ibadəthanisidur

12 «Həmmə nərsə mangu həlaldu», əmma həmmə nərsə paydilik boluwərməydu; «həmmə nərsə mangu həlaldu», əmma mən heqkandak nərsining humariqoqa kul bolmaymən. □ ■

13 «Yeməklilər axkazan üqün, axkazan bolsa

■ 6:7 Pənd. 20:22; Mat. 5:39; Rim. 12:17; 1Tes. 5:15; 1Pet. 3:9.

■ 6:9 Gal. 5:19; Əf. 5:5; Wəh. 22:15. ■ 6:11 Əf. 2:2; Kol. 3:7; Tit. 3:3; İbr. 10:22. □ 6:12 «**həmmə nərsə mangu həlaldu**» — bu söz-ibarə bəlkim Korintliklar üqün İnildiki

yemək-icməklər toqruluk bolqan təlimlərnin bir kişkartilmisi boluxi mumkin. Bu həqiqətkə yəkin bolqini bilən, Pawlus hazır ularoqa yemək-icməklər toqruluk baxka tərəplərdinmu oylax kerək, dəp təlim bərməqci. ■ 6:12 1Kor. 10:23.

yeməkliklər üqündur»; əmma Huda u wə bu hər ikkisini yokka çikiridu; tən bolsa buzukçilik üqün əməs, bəlki Rəb üqündur; Rəb tən üqündur. □ ¹⁴ Huda Rəbni tirildürdi, xuningdək biznimu Öz kudriti bilən ölumdin tirildüridu. ■ ¹⁵ Teninglarning Məsihning əzaliri ikənlikini bilməmsilər? Undaқта, Məsihning əzalirini elip, pəhixə ayalning əzaliri kilsam bolamdu? Hərgiz bolmaydu! ¹⁶ Kim pəhixə ayal bilən baqlanğan bolsa uning bilən bir tən bolidu, dəp bilməmsilər? Qünki «*ər-ayal* ikkisi bir tən bolidu» — deyilgənidi. □ ■ ¹⁷ Əmma Rəbgə baqlanğuçi bolsa Uning bilən bir rohtur. ■ ¹⁸ Buzukluqtin keqinglar. «Insanlarning hər bir sadir kılğan gunahı öz tenining sirtida bolidu!» — əmma buzukluk sadir kılğuçi öz

---

□ **6:13 «Yeməkliklər axkazan üqün, axkazan bolsa yeməkliklər üqündur»** — baxқиə eytkanda: «yeməkliklər qorsakni toydurux üqün, qorsak bolsa yeməkliklərni singdürux üqün». Korintliklardin bəziliri bu gəpni baxka ixlaroqa təbiklap, «tenimizning hərқандақ ehtiyajliri yaki arzu-həwəslirini halıqanqə kanduruwərsək bolidu» dəp oylaytti. Lekin, jinsiy əhlaksizlikka kəlsək bu toqra əməs, əlwəttə. «**Rəb tən üqündur**» — adəmni həyran kilarlik bu bayan toqruluk «qoxumqə səz»imizni kəring. ■ **6:14** Rim. 8:11; 2Kor. 4:14. □ **6:16 «ər-ayal ikkisi bir tən bolidu»** — bu Hudaning Adəm'atimiz wə Həwa'animiz toqruluk bolğan səzi («Yar.» 2:24); bu səz hər bir ər-ayalilik munasiwəttə əməlgə axurulidu. ■ **6:16** Yar. 2:24; Mat. 19:5; Mar. 10:8; Əf. 5:31. ■ **6:17** Əz. 36:26-28; 1Kor. 12:13; Yar. 2:24

tenigə qarxi gunah qilidu. □ 19 Siləning teninglar siləni turaloʻu qiləyan, Huda tərīpidin silərgə iltipat qilinoʻan Mukəddəs Rohning ibadəthanisi, silər özünqlarni özümningki əməs dəp bilməmsilər? □ ■ 20 Qünki silər qong bədəl bilən setiwelinoʻansilər; xunga teninglarda Hudani uluoqlanglar.■

7

Tənha həyat wə ər-ayallik

¹ Əmdi həzir silər hetinglarda otturiəya kəyoqan soallarəya keləyli, — «Ər ayal zatining tenigə

□ **6:18** «**Insanlarning hər bir sadir qiləyan gunahı öz tenining sirtida bolidu!**» — bəzi alimlar, bu sözləni Pawlusning öziningki, dəp qaraydu; əmma baxka gunahlırimiz (məsilən, nəpsaniyətqilik, hərəkəkəlik)mu tenimizgə yaman təsir yətküzməmdü? Yətküzidu, əlwəttə. Xunga bizningqə bu sözləni Korintliklarning əzlriningki hata kəzqarixi dəp oylaymiz; ular bu sözni buzukluk (wə baxka «jismaniy» gunahlarıni) qilixka bahənə qilatti. Pawlus uni əmdilikte ularning hata kəzqaraxlırini toqprilimakqi boluwatatti. □ **6:19** «**Huda tərīpidin silərgə iltipat qilinoʻan**» — bizningqə «silərgə iltipat qilinoʻan» degənlik «Mukəddəs Roh»ni kərsitidu. Xundaqmu mumkinqilik barki, u bu ayəttiki «siləning teninglar» yaki «ibadəthana»ni kərsitidu. ■ **6:19** 1Kor. 3:16; 2Kor. 6:16; Əf. 2:21; İbr. 3:6; 1Pet. 2:5. ■ **6:20** 1Kor. 7:23; Gal. 3:13; İbr. 9:12; 1Pet. 1:18.

təgmisə yahxidur».□

² Durus. Əmma buzukçiliklardin saklinix üqün, hər bir ərkəkning özining ayali bolsun, hər bir ayalning özining eri bolsun. ³ Ər ayaliqə nisbətən ərlük məjburiyitini ada kılsun, ayalmu erigə nisbətən ayallık məjburiyitini ada kılsun.□ ■ ⁴ Ayal öz tenining igisi əməs, bəlki eri uning igisidur; xuningə ohxaxla, ər öz tenining igisi əməs, bəlki ayali uning igisidur. ⁵ Pəkət pütün zehninglar bilən dualarəqə berilix məksitidə öz maqullukunglar bilən waqtinqə birgə yatmaslıkqə kelixkəndinla baxqə, ərayal əzara bir-birining jinsiy hək-təlipini rət kılmisun. Xundaq alaħidə məzgildin keyin yənə birgə bolunglar. Bolmisa, özünglarni tutuwalalmaydioqanliqinglardin Xəytan silərnə azdurux pursitini tepixi mumkin.■ ⁶ Əmma mundaq deyixim buyruk yolida əməs, bəlki məsliħət

---

□ **7:1 «Ər ayal zatining tenigə təgmisə yahxidur»** — «ər ayal zatining tenigə təgmisə (jinsiy munasiwəttə birgə bolux, yaki toy kılixni kərsitidu) yahxi ixtur» degən səzlar toqruluk; — Əħwaləqə qarışanda Korintliklar arisida: «Toy kılmay, pəkət Rəbning hizmitidə bolux yahxi» yaki «Ərayallık jinsiy munasiwiti yahxi əməs, jinsiy munasiwət ötküzülmisun, kəprək dua-tilawətkə berilisun» degəndək gəplər tarqaloqan boluxi mumkin. Pawlus bu yərdə muxu məsililər toqruluk səzliməkqi. □ **7:3 «ər ayaliqə nisbətən ərlük məjburiyitini ada kılsun, ayalmu erigə nisbətən ayallık məjburiyitini ada kılsun»** — «ərlük məjburiyiti», «ayallık məjburiyiti» jinsiy həklikni öz iqiğə alidu, əlwəttə. ■ **7:3** 1Pet. 3:7. ■ **7:5** Yo. 2:16.

yolididur. □ 7 Əmdi mən barlik adəmlərnin
manga ohxax *boytak* boluxini halayttim; lekin bu
ixta Hudaning həmmə adəmgə bərgən öz iltpati
bar; birsi undak, yənə birsi bundak. □ ■ 8 Əmma
mən jorisiz tənha yaxioanlar wə tullaroqa
xuni eytimənki, məndək tənha turiwərsə yahxi
bolidu; □ 9 əmma ezünqlarni tutuwalalmisanglar,
nikahlininglar; qünki *ixk* otida keygəndin kərə
nikahlik boləan yahxi. ■

10 Əmma nikahlanəanlaroqa kəlsək, ularoqa
mən xuni tapilaymənki, — (bu əməliyətə
mening tapilioqinim əməs, yənila Rəbningki),

□ **7:6 «Əmma mundak deyixim buyruk yolida əməs»** — bu ayəttiki «deyixim»ni bəzi alimlar «wəqitlik ayrilip turux toqrisidiki bir təklip, buyruk əməs» dəp qüxinidu, «Əmma mundak deginim buyruk yolida əməs, bəlkı məslihət yolididur» dəp tərjimə qilidu. Yənə bəzilər bizning tərjimimizdək «deginim»ni Pawlusning ər-ayallıq oqruluk hazır eytkən barlik sezliri dəp qarap, «Bu deginim buyruk yolida əməs, bəlkı ruhsət yolida...» dəp tərjimə qilidu (7-ayətni kərüng). □ **7:7 «bu ixta Hudaning həmmə adəmgə bərgən öz iltpati bar»** — yəni, bala-qaqilik bolux, yaki tənha bolux. Pawlus əzi tənha bolup, pütün əmriddə ailisiz həlda Hudaning hizmitiddə boləan. ■ **7:7** Mat. 19:12; Ros. 26:29; 1Kor. 12:11. □ **7:8 «Əmma mən jorisiz tənha yaxioanlar wə tullaroqa xuni eytimənki...»** — muxu ayəttiki «jorisiz tənha yaxioanlar» degən söz grek tilida öz jorisidin (məyli ərdin, məyli ayaldin, əlüm tərripidin yaki qanun tərripidin) ajrixip kətkənlərnı kərsitidu, wə xundakla toy qilmioanlarnımu öz iqiğə alidu. ■ **7:9** 1Tim. 5:14.

ayal eridin ajraxmisun □ ■ 11 (amma u ajraxkan bolsa, u tənha etsun, yaki eri bilən yarixiwalsun); wə ərmu ayalini qoyup bərmisun. 12 Qaloqanliringlarōa kəlsək, mən xuni eytimənki (bu Rəbning eytkini əməs), qerindaxning etikadsiz ayali bolsa wə ayali uning bilən turuwerixkə razi bolsa, u uni qoyup bərmisun; □ 13 *etikadqi* ayalning etikadsiz eri bolsa wə eri uning bilən turuwerixkə razi bolsa, u eridin ajrixip kətmisun. 14 Qünki etikadsiz ər bolsa etikad qiloqan ayalda pak dəp hesablinidu; etikadsiz ayal bolsa *etikad qiloqan* qerindaxta pak dəp hesablinidu; bolmisa, pərzəntliringlar haramdin bolōan bolatti; əmma ular əmdi pak boldi. □ 15 Lekin etikadsiz bolōan tərəpning kətküsi bolsa, u ajrixip kətsun;

□ 7:10 «**Əmma nikahlanōanlarōa kəlsək, ularōa mən xuni tapilaymənki, — (bu əməliyəttə mening tapilioqinim əməs, yənila Rəbningki)...**» — Pawlus əz təlimini Rəb Əysaning yər yüzidə turōan waqtidiki təlimidin ayriwetidu. Bu ix toqruluk wə omumən bu bab üstidə «qoxumqə səz»imizni kərüng. ■ 7:10 Mal. 2:14; Mat. 5:32; 19:9; Mar. 10:11; Luqa 16:18. □ 7:12 «**Qaloqanliringlarōa kəlsək, mən xuni eytimənki (bu Rəbning eytkini əməs), ...**» — Rəb Əysa yər yüzidə bolōinida bu ixlar toqruluk təlim bərmigənidi. □ 7:14 «**Qünki etikadsiz ər bolsa etikad qiloqan ayalda pak dəp hesablinidu; etikadsiz ayal bolsa etikad qiloqan qerindaxta pak dəp hesablinidu; bolmisa, pərzəntliringlar haramdin bolōan bolatti; əmma ular əmdi pak boldi**» — bu ayətkə qariloqanda, Korinttiki bəzilər «etikadqi ər yaki ayalning jorisi Əysa Məsihkə etikad qilmioqan bolsa undaқта ularning nikahi bulōanōan bolidu, xunga ular ajrixixi kerək, xundaқта baliliri «haram»din bolōan bolidu» dəp qaraydu. Bundaқ kəzқarax hata.

bundak əhwallarda kerindax aka-ukilar, hədəsingillar *nikah məjburiyitigə* baqlinip qaloqan bolmaydu; kandaqla bolmisun Huda bizni inaq-hatirjəmliktə yaxaxka qaqiroqandur. □

16 Əy *etiqadqi* ayal, eringni *etiqad kildurup* kutulduralaydioqanliqingni nədin bilisən? Əy *etiqadqi* ər, hotunungni *etiqad kildurup* kutulduralaydioqanliqingni nədin bilisən? □ ■

Etiqad yolioqa qaqiriloqan wakittiki salahiyəttə turiweringlar

17 Halbuki, Rəb hər kaysimizoqa kandaq təkسيم qiloqan bolsa, kandaq haləttə qaqiroqan bolsa, u xuningda mengiwərsun; mən həmmə jamaətlərdə xundak yolyorukni tapilaymən.

18 Birsı sünnetlik haləttə qaqirildimu? U kayta sünnetsiz qilinmisun; birsi sünnetsiz haləttə

□ 7:15 «**lekin etiqadsiz bolqan tərəpning kətkəsi bolsa, u ajrixip kətsun; bundak əhwallarda kerindax ... nikah məjburiyitigə baqlinip qaloqan bolmaydu; kandaqla bolmisun Huda bizni inaq-hatirjəmliktə yaxaxka qaqiroqandur**» — bu muhim ayət toqruluk «qoxumqə səz»imizni kerüng. □ 7:16 «**Əy etiqadqi ayal, eringni etiqad kildurup kutulduralaydioqanliqingni nədin bilisən? Əy etiqadqi ər, hotunungni etiqad kildurup kutulduralaydioqanliqingni nədin bilisən?**» — bizningqə

Pawlus muxu yərdə, ixənmigən jora nikahtin ajraxmaqci bolqan bolsa, uni etiqad kildurup kutquzux pəqət Hudaningla qilidioqan ixidur, biz ajiz bəndilərnin qilidioqan ixı əməs, xunga (jorisining kətkəsi bolsa) uni ərkinlikkə koyuwərgin, deməqci. «Qoxumqə səz»imizni yənə kerüng. ■ 7:16 1Pet. 3:1.

qakirildimu? U əmdi sünnət kılınmisun. □
 19 Sünnətlik bolux heqnərsə hesablanmas, sünnətsiz boluxmu heqnərsə hesablanmas; *hesab bolidioqini* Hudaning əmrlirigə əməl kılıxtin ibarəttur. 20 Hərkim kaysi haləttə qakiriloqan bolsa, xu haləttə kalsun. □ ■ 21 Sən qakiriloqanda kul halitidə idingmu? Uning bilən karing bolmisun; lekin əgər hərlük pürsiti kəlsə, uni qolungdin bərmə. 22 Qünki Rəbtə qakiriloqan kul bolsa Rəbning hər adimidur; uningə ohxax, qakirilip hər boluquqimu Məsihning kulidur. 23 Silər qong bədəl bilən setiwelindinglar; insanlaroqa kul bolmanglar. ■ 24 I qerindaxlar, hər biringlar kaysi haləttə qakiriloqan bolsanglar, xu haləttə Huda bilən billə turunglar.

Tənha yaxax

25 Əmma nikahlanmioqanlar toqruluk Rəbdin buyruk tapxuruwalmidim; xundaktimu Rəbdin bolqan rəhim-xəpkətkə muyəssər bolqanlikim üqün sadik adəm süpitidə öz pikrimni eytimən.

□ 7:18 «**Birsi sünnətlik haləttə qakirildimu? U kayta sünnətsiz kılınmisun**» — bəzi Yəhudiylar məlum səwəblərdin sünnitidin hijil bolup, «yat əllərdək bolay» dəp, özini «sünnətsiz» kərsətməkqi bolup birhil operatsiyəni kılduratti.

□ 7:20 «**Hərkim kaysi haləttə qakiriloqan bolsa, xu haləttə kalsun**» — «kaysi haləttə qakiriloqan bolsa...» grek tilida «kandaq qakiriloqanliqi bolsa...» deyilidu. Demək, Huda hər birimizni Məsihgə qakiroqinida, əhwal-halitimizni bilip, u halitimizni Uning yolida ixlətməkqi bolidu. ■ 7:20 Əf. 4:1; Fil. 1:27; Kol. 1:10; 1Tes. 2:12. ■ 7:23 1Kor. 6:20; İbr. 9:12; 1Pet. 1:18.

□ 26 Əmndi hozirki qiyinqilikka qaridoanda, er kixining xu *tanh*a halotta boluxini yahxi ix dəymən. □ 27 Ayaloqa baolanoan bolsang, undakta, uning bilən ajrixixni oylima; ayalingdin ajrixip kəttinqmu? Undakta yənə oylinixni oylima. 28 Lekin oylənsəng, sən gunah kiləqan bolmaysən; wə nikahlanmioqanlar nikahlansa, ularmu gunah kiləqan bolmaydu. Əmma xundak kilsa ular jismaniy jəhəttə japaqa uqraydu; mening siləрни uningdin haliy kiləqum bar. □ 29 Əmma xuni degüm barki, i kerindaxlar — wakit kiskidur. Xunga ayallik boləqanlar ayalsizlardək bolsun; □ 30 matəm tutqanlar matəm tutmioqanlardək bolsun; bəht-huxallikta boləqanlar bəht-huxallikta bolmioqanlardək bolsun; mal-

□ 7:25 «... **nikahlanmioqanlar toqruluk Rəbdin buyruk tapxuruwalmidim...**» — muxu yərdə «nikahlanmioqanlar» bolsa heqqaqan jinsiy munasiwət etküzüp bakmioqan pak yigit yaki pak qizlarni kərsitidu, dəp qaraymiz. Bəzi alimlar bu səz pəkət qizlarni kərsitidu, dəp qaraydu. Əmndi 36-ayətkə qaraydioqan bolsak, bu ayət həm yigitlərnimu həm qizlərnimu kərsitidioqanlikini bayqaymiz. □ 7:26 «**əmndi hozirki qiyinqilikka qaridoanda...**» — Pawlus muxu hətni yazəqan wakitta Rim imperiyəsi boyiqə kəp sandiki ixəngüqilə zor ziyankəxlikkə uqrawatatti. □ 7:28 «**Əmma xundak kilsa ular jismaniy jəhəttə japaqa uqraydu**» — Pawlusning bu səzi, hər bir ər-ayalliktiki normal munasiwəttə boləqan muxəkkət-japalar, egiz-pəslıklar toqruluk eytilidu, dəp qaraymiz. Uning üstigə axu dəwrđiki ziyankəxlik astidimu ər-ayallarning bir-birigə boləqan muhəbbiti üqün, bir-birini eqirqiliktin ayax üqün tartqan dərd-ələmliri tehimu eqir boluxi mumkin idi. □ 7:29 «**wakit kiskidur. Xunga ayallik boləqanlar ayalsizlardək bolsun...**» — 31-ayəttiki izahatni kəring.

mülük setiwaloʻanlar mal-mülüksizlardək bolsun; ³¹ bu dunyadiki bayliklardin bəhrimən boləanlar dunyani əzining təəllukati dəp bilmisun; qünki bu dunyadiki həzirki hələt ətüp ketidu. □ ■ ³² Əmma silərninğ ətəmsiz boluxunğlarni halaymən. Ayalsiz kixi bolsa Rəbning ixlirini oylaydu, kandaq kilip Rəbni hursən kilixning ətəmidə bolidu. ■ ³³ Əmma ayallik kixi kandaq kilip ayalini hursən kilix üqün bu dunyadiki ixlarning ətəmidə bolidu; ³⁴ Yənə kelip ayal wə nikaħlanmioʻan kizning otturisida pərk bar; nikaħlanmioʻan kiz bolsa Rəbning ixlirining, kandaq kilip həm təndə həm roħta pak-mukəddəs boluxning ətəmidə bolidu; əmma yatlik boləan ayal kandaq kilip erini hursən kilix üqün, bu dunyadiki ixlarning ətəmidə bolidu. ³⁵ Əmma mən bu səzni silərninğ mənprətinglarni kəzdə tutup dəwatimən; boynunğlaroʻja sirtmak selix üqün əməs, bəlki ixliringlarning güzəl boluxi, kənglünğlar bəlünmigən həlda Rəbgə berilip Uni kütüxünğlar üqün dəwatimən.

³⁶ Əmma əgər birsi niyət kiləan kizəja nisbətən

□ **7:31** «... bu dunyadiki bayliklardin bəhrimən boləanlar dunyani əzining təəllukati dəp bilmisun; qünki bu dunyadiki həzirki hələt ətüp ketidu» — «waqit kışkidur» 29-31-ayətlərdə Pawlus ularəja barlik waqitni, Hudaning hizmiridə bolux pirsətlirini kədirləxni dəwət kilidu. Uning asasiy mənisi, muxu dunyadiki bəht-bayliklar bizdə bolsa ulardin huzurlansak bolidu, lekin muxu aləm «bəx künlük» boləaqqa, Hudaning hizmitidə, mənggülük paydilik boləan ixləroʻja qarap mengiximizəja toʻqra kelidu, deməkqi. ■ **7:31** Yəx. 40:6; Yaq. 1:10; 4:14; 1Pet. 1:24; 1Yuha. 2:17. ■ **7:32** 1Tim. 5:5.

muamiləmnıng durus bolmıoqan yeri bar dəp qarisa, u kız yaxlık baħaridin ətüp kətken bolsa, ikkisi ətini tutuwalalmisa, u halioqinini kılsun, u gunah kıloqan bolmaydu; ular nikah kılsun. □ ³⁷ Birak, birsi öz kenglidə mukim turup, heqkandak ixk besimi astida bolmay, bəlki öz iradisini baxkurup, kenglidə niyət kıloqan kızini əmrigə almaslikni qarar kıloqan bolsa, yahxi kıloqan bolidu. ³⁸ Kıskisi, ɵyləngənnıng ɵylənginimu yahxi ix, ɵylənmigənnıng ɵylənmiginimu tehimu yahxi ix.

³⁹ Eri hayat qaoqda ayali unıngoqa baolanoqandur; əmma eri ɵlümdə uhlıoqan bolsa, u halioqan kixigə (pəkət Rəbdə, əlwəttə)

□ **7:36 «Əgər birsi niyət kıloqan kızoqa nisbətən muamiləmnıng durus bolmıoqan yeri bar dəp qarisa...»**
 — «niyət kılınoqan kızi» degənnıng baxka bir quxəncisi «wədiləxkən kızi». İxkılıp, bu ayət boyiqə, toy kılmıoqan ər kixi kenglidə bir kızni oylaydu. Kızoqa «muamiləmnıng durus bolmıoqan yeri bar» degənlik bəlkim: (1) kızoqa boləqan ixkını söz yaki hərəkət bilən bildürüxtin ətini tutuwalalmaslik, lekin unıngoqa tehi enik wədə kılmaslik, xundakla kızni kıynax; yaki (2) kızoqa wədə bərgəndin keyin yənə ikkilinip waqtını kəynigə sürüx, xundakla kızni kıynax; yaki (3) toynıng waqtını bekitkən bolsimu, ular toy waqtını kütüxkə ɵzlırını tutuwalalmisa, toynı baldurraq kılsa bolidu. Kıskisi, oqul balılarning kızlarning səygüsü yaki həssiyatlırı bilən oynixixioqa hərgiz bolmaydu. Toluk ayətnıng baxka birhil tərjimisi: «Əmma əgər birsi ətini tənħalıqioqa qarap namuwapıq yürgən bolsa, yaxlık baħaridin ətüp kətken bolsa, ətini tutuwalalmisa, u halioqinıqə kılsun, u gunah kıloqan bolmaydu; ular nikah kılsun» yənə baxka tərjimilirimu bar; «koxumqə söz»imizni kərüng.

nikahlinixka erkin bolidu. □ ■ 40 Lekin qariximqə u tul qalsa, tehimu bəhtlik bolidu; məndimu Hudaning Rohi bar, dəp ixinimən! □ ■

8

Butlaroqa ataloqan taamlar

¹ Əmdi «butlaroqa atap nəzir qilinoqan taamlar» məsilisigə keləyli. «Həmmimizdə bilim bar» dəp bilimiz. Hox, biraq bilim bolsa adəmni kərənglitidu; mehır-muhəbbət bolsa adəmni quridu. □ ² «Mening bilimim bar» dəp

□ **7:39 «Eri əlümdə uhlioqan bolsa»** — muxu səz, əlöp kətkənlikni kərsitidu. Təwrat-Injil boyiqə etiqadqilaroqa nisbətən əlüx pəkət waqitlik uhlax, halas. «**u halioqan kixigə (pəkət Rəbdə, əlwəttə) nikaħlinixka erkin bolidu**» — «pəkət Rəbdə (nikaħlansun)» — (1) pəkət etiqadqioqa nikaħlansun; (2) Rəbning xəhsiy yolyoruqi bilən nikaħlansun, degən ikki mənini əz iqigə elixi mumkin. ■ **7:39** Rim. 7:2. □ **7:40 «məndimu Hudaning Rohi bar, dəp ixinimən!»** — bu kinayilik səz. Korint xəħiridiki jamaəttiki bəzi adəmlər əzlrini «pəyoəmbər» həsablap, Pawlusning səzlrini qobil qilmaytti (14:36, 37ni kərüng). ■ **7:40** 1Tes. 4:8. □ **8:1**

«**Əmdi «butlaroqa atap nəzir qilinoqan taamlar» məsilisigə keləyli**» — Korint xəħiridikilərnin kəpinqisi bolsa butpərəs bolup, ular butlaroqa qokunux üqün butqa atap nəzir qilinoqan gəxni yəytti. Korintliklarning toy wə baxqa murasimlirimu buthanilarda ətküzülüp, butqa atap nəzir qilinoqan gəxlər dastihanoqa qoyulatti. U qaoqlarda bundak gəxni yeyix-yeməslik yaki buthanida ətküzülgən murasimlaroqa katnixix-qatnaxmaslik etiqadqilar üqün qong bir məsilə boləqan. «**mehır-muhəbbət bolsa adəmni quridu**» — «rohıy qurux» («adəmni qurux») toşruluk «Rimliklaroqa»diki kirix səz»imizni kərüng.

hesabliğan kixi, əməliyəttə heqnemini tehi bilixkə tegixlik dərjide bilmigən bolidu. □ ³ Əmma Hudani səygən kixi bolsa, u Uning tərpidin tonulidu. □

⁴ Hox, əmdi «butlarğa atap nəzir qilinoğan taamlar» toqruluk — bizgə məlumki, «Jahanda but degən heqnemə hesablanmaydu», wə «birla Hudadin baxka heq ilah yoktur». □ ■

⁵ Gərqə nuroqun atalmix ilahlar bar bolsimu — məyli ular zeminda yaki asmanda turidu dəp qarilixidin kət'iynezər (dərwəkə «ilahlar» kəp, wə «rəb»lər kəptur) ⁶ birək biz üqün pəkətlə bir Huda, yəni Ata bardur. Uningdin barlik məwjudatlar apiride boləğan, bizmu Uning üqün məwjut boləğanmiz; *xuningdək*, birla Rəb, yəni Əysa Məsih bardur. Pütkül məwjudatlar U arkilik məwjut, bizmu U arkilik həyatmiz. ■

⁷ Əmma bundak bilim həmmimizdə tehi yoktur; tehi butlarğa kəndürülginidin halas bolmioğan bəzi *ixəngüqilər* bolsa muxundak taamlarni «butka atap nəzir qilinoğan» dəp bilip yəydu;

□ **8:2** «**Mening bilimim bar**» dəp hesabliğan kixi, əməliyəttə heqnemini tehi bilixkə tegixlik dərjide bilmigən bolidu» — bu əjayib bayan toqruluk «qoxumqə sez»imizni kəring. □ **8:3** «**Əmma Hudani səygən kixi bolsa, u Uning tərpidin tonulidu**» — «Huda tərpidin tonulidu» — bəlkim, Huda uni bilip «bu kixi Mening adimim» dəp etirap qilidu, deməkqi. □ **8:4** «**«Jahanda but degən heqnemə hesablanmaydu» wə «birla Hudadin baxka heq ilah yoktur»**» — 1-ayəttiki «həmmimizdə bilim bar», «bu dunyada but degən heqnərsə əməs» wə «Hudadin baxka heq ilah yoktur» bəlkim bu Korint jamaitidikilər əzlrining xuaridək daim eytidioğan sözlər idi. ■ **8:4** Qan. 4:39; Rim. 14:14; 1Kor. 10:19; Əf. 4:6. ■ **8:6** Mal. 2:10; Yh. 13:13; 1Kor. 12:3; Əf. 4:6; Fil. 2:11.

xundaqla ularning wijdani ajiz boloaqqa, buloanoqan bolidu.■ ⁸ Əməliyəttə taamlarning əzliri bizni Huda bilən yaraxturalmaydu; yemisək bizning kəmçilikimiz hesablanmaydu, yegən bolsaq artuqçilikmu hesablanmaydu.■ ⁹ Birəq hərhalda yeyix ərkinlikinglarning ajizlaroqa putlikaxang bolmasliqioqa kəngül qoyunglar. ■ ¹⁰ Qünki ajiz bir bəndə bilimi bar boləqan sening buthanidiki dastihanda olturup yegənlikingni kərsə, undaқта u öz ajiz wijdanioqa qarxi halda butlaroqa atap nəzir qilinoqan taamlarni yeyixkə «kurulup küqəytilidioqan» bolmamdu? □ ¹¹ Xuning bilən Məsih uning nijati üqün əlgən, sening qerindixing boləqan bu ajiz bəndə sening

■ **8:7** 1Kor. 10:28. ■ **8:8** Rim. 14:17. ■ **8:9** Gal. 5:13.

□ **8:10** «Qünki ajiz bir bəndə bilimi bar boləqan sening buthanidiki dastihanda olturup yegənlikingni kərsə, undaқта u öz ajiz wijdanioqa qarxi halda butlaroqa atap nəzir qilinoqan taamlarni yeyixkə «kurulup küqəytilidioqan» bolmamdu?» — bu ayət tooqruluk ikki eoqiz gəp qilix kerək. Birinqi, kona zamanlarda kəp buthanilaroqa munasiwətlik «axhanilar», «restoranlar» bar idi. Məqsiti butpərəslik əməs, bəlkim pəkət payda kərüxtin ibarət idi. Əmma satқан taamlarning kəpinqisi bəlkim həlkələr xu buthanida butlaroqa atap qiloqan nərsilər boluxi mumkin idi. Xuning bilən bir waqıtta nuroqun kixilər bundaq taamni yeyixning əzini «sawabliq ix», «tələylik ix» dəp qarixi mumkin. Ikkinqi, Pawlusning «uning wijdani... **«kurulup küqəytilidioqan»** degən səzi kinayilik gəp. Məzkur səzni yukiriki «muħəbbət (**adəmni, yəni adəmning roħini**) **quridu**» degən səz bilən selixturiximiz kerək. «Muħəbbətning quruxi»ning nətijisi yahxi, əlwəttə; ləkin muxu ayəttə «bilimi bar» adəmning hərəkiti ajiz qerindixini öz wijdanioqa hilapliq qilixkə «qurup küqəytidu».

biliming wəjidin halak bolidu.■

¹² Xu yol bilən kerindaxlaroqa ziyan yetküzüp gunah qilip, ularning ajiz wijdanini zəhimləndürüp, Məsihkə qarxi gunah qiliwatisilər. ¹³ Xunga, əgər birər taam öz kerindiximni yikitidioğan qiltak bolsa, kerindiximni yikitmaslikim üçün mən mənggügiqə gəxni kət'iy yeməymən.■

9

Pawlusning kəp rosulluq həq-hoquqlirini ixlətməsliki

¹ Mən ərkin əməsmu? Mən rosul əməsmu? Mən Rəbbimiz Əysa Məsihni kərgən əməsmu? Silər özünqlar mening Rəbdə boləğan əjrim əməsmu?□ ■ ² Əgər baxkilaroqa nisbətən rosul dəp hesablanmisam, mən həq bolmiəlanda silərgə rosul boldum; qünki özünqlar Rəbdə mening rosul boləğanlikimni təstiklioğan məhürdursilər.

³ Meni sürüxtə qilməqçi boləğanlaroqa boləğan jawabim mundaq: —□ ⁴ Bizlərning yəp-iqixkə

■ **8:11** Rim. 14:15. ■ **8:13** Rim. 14:21; 2Kor. 11:29. □ **9:1** «Mən ərkin əməsmu? Mən rosul əməsmu? Mən Rəbbimiz Əysa Məsihni kərgən əməsmu? Silər özünqlar mening Rəbdə boləğan əjrim əməsmu?» — Pawlus bu babta bəzi adəmlərnin uningə «uni qil, buni qil» deyixigə «mən ərkin adəm» dəp jawab beridu. ■ **9:1** Ros. 9:3,17; 22:14,18; 23:11; 1Kor. 4:15; 15:8; 2Kor. 12:2. □ **9:3** «Meni sürüxtə qilməqçi boləğanlar...» — bu söz Korint jamaitidə, Pawlus həqiqiy rosul əməs, dəp yürəgən bəzi adəmlərnə kərsitidu.

hokukimiz bar emasmu? □ ■ 5 Bizning baxka rosullar, Rabning Oz iniliri wə Kefasning kiloinidək, etikadqi bir singilni emrimizgə elip səpərdə həmrəh kilip yürux həkkimiz yokmu? □ ■ 6 Əjəba, pəkət Barnabas bilən meningla əmgək kilmaslikka hokukimiz yokmu? 7 Kim hirajətni əzi tələp *askər bolup* jənggə qikidu? Kim üzümzar bina kilip uning mewisidin yeməydu? Kaysi pada bakkuqi padining sütidin iqməydu? ■ 8 Bu degənlirim pəkət insaniy kəzkarax boyiqə eytilənanmu? Təwrat-kanunning əzidimu ohxax deyilgən emasmu?! 9 Qünki Musəoqa qüxürülgən kanunda: «Haman təpkən öküzning aqzioqa kəxək salma» dəp pütülgəndur. Huda öküzlərgila keyüngənmü, □ ■ 10 yaki buni pəkət bizləni dəp eytkənmü? Xübhisizki, bu sözlər bizlər üqün pütülgəndur; xuning üqün yər həydidigüqi ümidtə həydixigə tegixlik, xundakla haman təpküqimu hosuldin bəhrimən bolux

□ 9:4 «**Bizləning yəp-iqixkə hokukimiz bar emasmu?**» — rosullar hux həwəрни tarkitix hizmitigə alahidə ayrilip qikkaqqa, jamaətlərdin yemək-iqmək jəhəttə, yəni iqtisadiy jəhəttiki yardəmgə erixixkə hokukluktur. Əmma Pawlus wə hizmətdixi Barnabas Korint xəhiridə xundak hokukni ixlətmigən. Keyinki ayətləni kəring. ■ 9:4 1Kor. 9:14; 1Tes. 2:6; 2Tes. 3:9.

□ 9:5 «**Bizning baxka rosullar, Rabning Oz iniliri wə Kefasning kiloinidək, etikadqi bir singilni emrimizgə elip səpərdə həmrəh kilip yürux həkkimiz yokmu?**» — demək, rosullar əzliri wə bala-qakilirimu jamaətning iqtisadiy yardimigə hokukluktur. ■ 9:5 Mat. 8:14. ■ 9:7 Yh. 21:15; 1Kor. 3:6, 7, 8; 2Kor. 10:4; 1Pet. 5:2. □ 9:9 «**Haman təpkən öküzning aqzioqa kəxək salma**» — «Kan.» 25:4. ■ 9:9 Kan. 25:4; 1Tim. 5:18.

ümididə ixləxkə tegixliktur. □ 11 Biz silərgə rohiy bəht-bərikətlərnə terip, silərdin maddiy jəhəttin yiqiwalsak bu qəktin exip kətkənlik bolamdu? ■ 12 Baxkə *hizmətqilər* silərdə muxu həkukni ixlətkən yərdə, biz xundak kilsak tehimu bolidiou? Əmma Məsihning hux həwirigə heq tosalou bolmisun dəp, biz bu həkukni heqqaqan ixlitip bakmiduk; əksiqə, hərəkəndak ixlaroʻja qidap keliwatimiz. □ ■ 13 Ibadəthanidiki mukəddəs ixlar üqün ixligüqilərnə ibadəthanioʻja ataloqan hədiyələrdin yəydiolanlikini, kurbangahta hizmət kiliwatkanlarning kurbanliklardin ülüxini alidiolanlikini bilməmsilər? ■ 14 Xuningoʻja ohxax, Rəb hux həwərnə jakarliouqilarning jeni hux həwərdin bekihsun dəp bekitkəndur. □ ■ 15 Əmma mən bolsam bu həkuklarning heqkaysisini ixlitip bakmidim. Həm hazirmu muxu həkuktin padilinay dəp muxularnə yeziwatkinim yok! Qünki mən

---

□ 9:10 «Xuning üqün yər həydidigüqi ümidtə həydidixigə tegixlik, xundakla haman təpküqimu həsuldin bəhrimən bolux ümididə ixləxkə tegixliktur» — «Am.» 9:13. ■ 9:11 Rim. 15:27; Gal. 6:6. □ 9:12 «... Məsihning hux həwirigə heq tosalou bolmisun dəp, biz bu həkukni heqqaqan ixlitip bakmiduk; əksiqə, hərəkəndak ixlaroʻja qidap keliwatimiz» — qəlitə yeri xuki, bəzilər «Pawlus wə Barnabas həkikiy rosullar əməs, qünki ular bizdin pul **sorap bakmioqan!**» degən. ■ 9:12 Ros. 20:33; 2Kor. 11:9; 12:13. ■ 9:13 Qan. 18:1. □ 9:14 «... **Hux həwərnə jakarliouqilarning jeni hux həwərdin bekihsun**» — demək, hux həwərnə qəbul qiləqanlar tərpidin qamdalsun. ■ 9:14 Law. 19:13; Qan. 24:14; 25:4; Mat. 10:10; Luqa 10:7; 1Tim. 5:18.

baxkilarning meni bu pəhirlinidioqanlirimdin məhrum qiləninidin kərə əlginim tüzük! □

¹⁶ Qünki mening hux həwərnı jakarlıxımda pəhirləngüdək ix yok; qünki uning məjburiyiti meni besip turıdu; hux həwərnı jakarlimısam həlımoqa way! ¹⁷ Qünki əgər uni halıs kılsam, bunıngdin manga in'am bolıdu; əmma öz ihtıyarım bilən bolmısa, bu pəkət mening oqıdarlık burqını ada qilənim bolıdu, halas.

¹⁸ Xundak ikən, mening in'amım zadı nemə bolıdu? Mening in'amım dəl xuki, hux həwər jakarlıoqınımda mən hux həwərgə kixılərnı həkşız erıxtürımən — demək, in'amım hux həwər yətküzüxtiki tegıxlık *hək elix* həokuklırimni həq ıxlətməslikımdın ıbarəttur.

¹⁹ Qünki həmmə adəmning ılkıdın ərkin bolup, özümni kəpquıkkə kul kıldım; xu yol bilən tehımu kəprək adəmlərnı kayıl kılip kutkuzsam dəymən. ²⁰ Yəhudiyları nisbətən Yəhudıyoqa ohxax boldım; Təwrat kanuni astıda turoqanları kayıl kılip kutkuzux üçün (Təwrat kanuni astıda turoqan bolmısammu) Təwrat kanuni astıda turoqanlaroqa nisbətən Təwrat kanuni astıda turoqanoqa ohxax boldım; ■ ²¹ Təwrat kanunıda bolmioqanları kayıl kılip kutkuzux üçün Təwrat kanunıda bolmioqanlaroqa nisbətən (Huda aldıda kanunsız bolmay, bəlki Məshıning

□ **9:15** «mən baxkilarning meni bu pəhirlinidioqanlirimdin məhrum qiləninidin kərə əlginim tüzük!» — «bu pəhirlənginim» dəl uning hux həwərnı həqkəndak in'am-hədiyəni qəbul kılmay jakarlıoqanlıkını kərsitıdu. ■ **9:20** Ros. 16:3; 18:18; 21:23.

kanunioqa boysunuxum bilən) mən Təwrat kanunida bolmioqanlaroqa ohxax boldum; □ ■ 22 ajizlarni qayil qilib kutkuzux üçün ajizlaroqa özüm ajizdək boldum; mumkin kədər köprək adəmni kutkuzux üçün mən hərқандақ adəmgə qarita xundak adəm boldum. □ ■ 23 Özümning hux həwərdin nesiwəm boluxi üçün uni dəp həmmə ixni qilimən.

24 Bəyqigə qüxkənlərninğ həmmisi yügürixidu, əmma pəқət birila mukapatqa erixidioqinini bilməmsilər? Oqəlibə qazinix üçün yügüringlar. ■ 25 Musabikiđə elixquqilarning həmmisi özini hər jəhəttin tizginləydu; ular pəқət bir qirip ketidioqan tajoqa erixix üçün xundak qilidu, əmma biz bolsak qirimas taj üçün xundak qilimiz. □ ■ 26 Xunga mən nixansiz adəmdək yügürüwatmaymən; muxt

□ **9:21 «Təwrat kanunida bolmioqanlar»** — demək, Yəhüdiy əməslər. Ular Təwrat kanunini bilməydu yaki uni etirap qilmioqanlardur. **«Məsihning kanuni»** — Muқəddəs Rohta yaxap «Pərwərdigar Hudayingni pütün qəlbing bilən, pütün jening bilən wə pütün küqünğ bilən səygin» wə «koxnangni özünğni səyğəndək səygin» degəndin ibarət, əlwəttə. ■ **9:21 Gal. 2:3.** □ **9:22 «ajizlarni qayil qilib kutkuzux üçün ajizlaroqa özüm ajizdək boldum»** — «ajizlar» bəlkim Huda toqrisidiki bilimni tonup yətmigənliktin wijdani asanla azablinidioqan etiqadqilarni, yaki etiqadi küqlük əməslərni kərsitidu. ■ **9:22 Rim. 15:1; 1Kor. 10:33; Gal. 6:1.** ■ **9:24 Gal. 2:2; 5:7; Fil. 2:16; 2Tim. 4:7; Ibr. 6:18.** □ **9:25 «Musabikiđə elixquqilarning həmmisi özini hər jəhəttin tizginləydu; ular pəқət bir qirip ketidioqan tajoqa erixix üçün xundak qilidu...»** — əslidiki «Olimpiya»diki oqaliblar yopurmaq-güllərdin yasaloqan tajoqa erixətti. ■ **9:25 2Tim. 2:4; 4:7,8; 1Pet. 4:1; 5:4.**

atsam hawaoqa atidioqan adəmdək bolmaymən.
 27 Uning ornioqa mən öz tenimni urup özümgə kəndürüp, uni özümgə kul kılımən; undaq kilmioqanda, baxkilaroqa təlim jakarlap turup özüm layaqətlik bolmay qelixim mumkin.

10

*Israillarning Misirdin qikip, qəl-bayawandin
 ətəkəndiki wəqələrdin sawaq eliximiz kerək*

¹ Qünki, i qerindaxlar, mən silərninɡ ata-bowilirimizning həmmisining bulut astida yürgənlikidin wə həmmisining dengizdin ətüp mangoqanlikidin həwərsiz yürüxünlarni halimaymən;■ ² ularning həmmisi bulutta həm dengizda Musaning *yetəkqilikigə* qəmüldürülgən;□ ■ ³ ularning həmmisi ohxax rohiy taamni yegən,■ ⁴ həmmisi ohxax rohiy iqimlikni iqqən; qünki ular əzlrigə *həmrah bolup* əgixip yürgən rohiy uyultaxtin iqətti (əməliyəttə, muxu uyultax Məsihning Əzi idi);■ ⁵ xundaktimu, Huda ularning kəpinqisidin razi

■ **10:1** Mis. 13:21; 14:22; Qəl. 9:18; Kan. 1:33; Yə. 4:23; Nəh. 9:12,19; Zəb. 78:13,14; 105:39. □ **10:2** «ularning (silərninɡ ata-bowiliringlar, 1-ayətni kərüng) həmmisi bulutta həm dengizda Musaning yetəkqilikigə qəmüldürülgən» — muxu

(1-2-ayəttə hatiriləngən) wəqələrnəni tehimu yahxi qüxinix üqün «Misirdin qikix» 14-babni kərüng. «Musa» Musa pəyoqəmbər, əlwəttə. Muxu muhım ayət üstidə wə bu babtiki baxqa misallar toqruluk «qoxumqə səz»imizni kərüng. ■ **10:2** Mis. 13:20-22; 14:19, 20. ■ **10:3** Mis. 16:15. ■ **10:4** Mis. 17:6; Qəl. 20:11; Zəb. 78:15-16

bolmishanidi; qünki «Ularning jäsätliri qel-bayawanda qeqilip qaloqan». □ ■

⁶ Əmma bu ixlar ularning bexioqa bizlergə sawaq-bexarət bolsun üqün qüxkənidi; buningdin məxsət, bizning ularning yaman ixlaroqa həwəs kılöinidək həwəs kılmaslikimiz üqündür. ■ ⁷ Silər yənə ularning bəzilirigə ohxax butka qokunidiqanlardin bolmanglar; bular toqruluk: «Həlk yəp-iqixkə olturdi, andin kəyp-sapaqa turdi» dəp pütülgən. □ ■

⁸ Biz yənə ularning bəzilirining buzukqilik kılöinidək buzukqilik kılmayli; qünki xu wəjidin ulardin yigirmə üq ming kixi bir kündila öldi. □ ■ ⁹ Yənə ularning bəzilirining Məsihni sinioinidək Məsihni sinimayli; qünki xu səwəbtin ular yılanlar qeqixi bilən həlak boldi. □ ■ ¹⁰ Yənə ularning bəziliri aqrinqandək aqrinip qaxximanglar — nətijidə, ular jan

---

□ **10:5 «Ularning jäsätliri qel-bayawanda qeqilip qaloqan»** — «Qel.» 14:16, 32. ■ **10:5** Qel. 26:65. ■ **10:6** Qel. 11:4,33; Zəb. 106:14. □ **10:7 «Həlk yəp-iqixkə olturdi, andin kəyp-sapaqa turdi»** — muxu yərdiki «kəyp-sapa» bəlkim butpərəslik həm uningə baqlanoqan xəhwaniyətni kərsitidu. «Pütülgən» — «Muxəddəs Kitabta pütülgən», əlwəttə («Mis.» 32:6). ■ **10:7** Mis. 32:6. □ **10:8 «Biz yənə ularning bəzilirining buzukqilik kılöinidək buzukqilik kılmayli; qünki xu wəjidin ulardin yigirmə üq ming kixi bir kündila öldi»** — bu wəqə «Qel.» 25:1-9də haritiləngən. ■ **10:8** Qel. 25:1, 9; Zəb. 106:28-29. □ **10:9 «Yənə ularning bəzilirining Məsihni sinioinidək Məsihni sinimayli; qünki xu səwəbtin ular yılanlar qeqixi bilən həlak boldi»** — «Qel.» 21:1-9ni kəring. ■ **10:9** Qel. 21:5; Zəb. 106:14

aloquqi *pərixta* tərpidin oltürüldi. □ ■

¹¹ Əmdi bu wəqələarning həmmisi ularning bexioqa bexarətlik misallar süpitidə qüxkən wə ahirki zamanlar beximizə keliwatқан bizləarning ulardin sawaq-ibrət eliximiz üçün hatiriləngənidi. □ ■ ¹² Xuning bilən «Mən *etikadta* qing tirəp turmaqtimən» degən kixi özining yikilip ketixidin həzi bolsun!

¹³ Silər duq kəlgən sinaklarıning həmmisigə baxқа adəmlərmu ohxax duq kəlgən. Wə Huda bolsa wədisidə turəuqidur, U silərni kətürəlmigüdək sinaklarəqa uqratmaydu, bəlki sinak bexinglarəqa qüxkəndə, xuning bilən təng uningdin ətüp kütulux yolini yaritip beridu; silər xuning bilən uningəqa bərdaxlık beridioğan bolisilər. □ ■ ¹⁴ Xu səwəbtin, səyümlüklirim, butpərəsliktin keqinglar!

¹⁵ Silərni əkil-hoxi jayida kixilər dəp qarap xuni eytiwatimən; səzligənlirimni baħalap bekinglar: — ¹⁶ Biz bərikətlik bolsun dəp tiligən, bərikətlik jamdiki xarabni iqkinimiz,

---

□ **10:10** «Yənə ularning bəziliri aqrinoqandək aqrinip kaqximanglar — nətijidə, ular jan aloquqi pərixta tərpidin oltürüldi» — «Qəl.» 16:41-50ni kəring. ■ **10:10** Mis. 16:2; 17:2; Qəl. 14:36; Zəb. 106:25-26 □ **10:11** «bu wəqələarning həmmisi ularning bexioqa bexarətlik misallar süpitidə qüxkən» — «bexarətlik misallar»: «koxumqə səz»imizdə biz bu bab toqruluk səzliginimizdə bu tema toqrulukmu tohtilimiz.

■ **10:11** Rim. 15:4; 1Kor. 9:10; Fil. 4:5; Ibr. 10:25.

□ **10:13** «Silər duq kəlgən sinaklarıning həmmisigə baxқа adəmlərmu ohxax duq kəlgən» — əyni teksttə: «Silər duq kəlgən sinaklarıning heqkaysisi pütkül insaniyətkə ortaq əməs» degən xəklidə ipadilinidu. ■ **10:13** 1Kor. 1:8; 1Tes. 5:24; 2Pet. 2:9.

Məsihning kənidin ortaq bəhirlənginimiz əməsmu? Bizning oxutқан nanni yeginimiz, Məsihning tenidin ortaq bəhirlənginimiz əməsmu? □ ¹⁷ Biz nuroqun bolsakmu bir nan, bir təndurmiz; qünki həmmimiz xu bir nandin nesiwə alimiz. □ ■ ¹⁸ Jismaniy Israiloqa karanglar; qurbanliklarni yegənlər qurbangahqa nesipdaxlar əməsmu? ¹⁹ Əmdi nemə deməqimən? Butqa atap sunuloqan qurbanlikning birər əhmiyiti barmidu? Butning birər əhmiyiti barmidu? ■ ²⁰ Yak, birak kapirlar butlaroqa sunoqan qurbanliklarni Hudaqqa əməs, bəlki jinlaroqa ataydu. Mən silərnin jinlar bilən ortaq nesipdax boluxunglarni halimaymən. □ ■ ²¹ Rəbning jamidin wə jinlarning jamidin təng iqküqi bolsanglar bolmaydu; Rəbning dastihinioqa wə jinlarning dastihinioqa təng dahil bolsanglar bolmaydu. ²² Rəbning həsət-otəzipini kozoqiməqimizmu? Biz Uningdin küqlükmu-ya? ²³ «Həmmə nərsə həlaldur», əmma həmmə nərsə paydilik boluwərməydu; «həmmə nərsə

□ **10:16** «**bərikətlik jam**» ... «**oxutқан nan**» — «bərikətlik jam» wə «oxutқан nan» degənlər «Rəbning ziyapiti» yaki «Rəbning oqizasi»din ibarəttur. «Rəbning ziyapiti» yaki «Rəbning dastihini» toqrulukmu 11:23-34ni kərüng. □ **10:17** «**Biz nuroqun bolsakmu bir nan, bir təndurmiz; qünki həmmimiz xu bir nandin nesiwə alimiz**» — baxqa birhil tərjimisi: «Nan bir boləqqa, bizmu bir tən bolimiz; qünki həmmimiz bir nandin nesiwə alimiz». ■ **10:17** Rim. 12:5; 1Kor. 12:27. ■ **10:19** 1Kor. 8:4. □ **10:20** «**kapirlar butlaroqa sunoqan qurbanliklarni Hudaqqa əməs, bəlki jinlaroqa ataydu**» — «kapirlar» grek tilida «taipilər» yaki «əllər». ■ **10:20** Law. 17:7; Qan. 32:17.

halaldur», əmma həmmə nərsə adəmning *etikadini* kuralmaydu. □ ■ 24 Əmdi heqkim öz mənəpətini izdimisun, bəlki əzgilərningkini izdisun. ■ 25 Gəx bazirida setiloqan hərbi nərsini wijdaninglarni dəp olturmay, heqnemini sürüxtə kılmay yəweringlar. 26 Qünki «Jaħan wə uningoa toloqan həmmə məwjudatlar Pərwərdigaroa mənəşüptur» *dəp pütülgən*. □ ■ 27 Əmma etiqad kılmioqanlarning birərsi seni ziyapətkə təklip kılsa wə kənglüng tartsa, aldingoa qoyuloqan həmmiwi wijdaningni dəp olturmay yəwər; ■ 28 əmma birsi sanga: «Bu butlaroa ataloqan qurbanlıq taami» desə, undakta uni yemə; nemixka desəng, bu ixni sanga eytkan adəmning səwəbi üqün, xundakla wijdanning səwəbi üqündur; □ 29 mən degən wijdan seningki əməs, bəlki həliki kixining wijdani; mening ərkinlikimgə baxkılarıning wijdani tərıpidin yaman dəp baħa

□ 10:23 «**həmmə nərsə munga halaldur**» — bu səz-ıbarə bəlkim Korintliklar ıxlitiwatkan İnjildiki yemək-ıqməklər toqruluk təlimləring kıskartılmısi boluxi mumkin. Bu həkikətke yekin bolqini bilən, Pawlus həzir ularoa yemək-ıqməklər toqruluk baxka tərəplərdinmu oylax kerək, dəp təlim bərməkqi. ■ 10:23 1Kor. 6:12. ■ 10:24 1Kor. 13:5; Fil. 2:4. □ 10:26 «**Jaħan wə uningoa toloqan həmmə məwjudatlar Pərwərdigaroa mənəşüptur**» — «Zəb.» 24:1 wə 50:12, 89:11. ■ 10:26 Mis. 19:5; Zəb. 24:1; 50:12, 89:11 ■ 10:27 Luqa 10:7; 1Kor. 8:7. □ 10:28 «**Birsi sanga: «bu butlaroa ataloqan qurbanlıq taami» desə,...**» — degüqining kərsətməkqi bolqini bəlkim: (1) «Sən ıxəngüqi əməsmu, bundak butlaroa qetixlik nərsini yeməslıking kerək» yaki (2) «Bu alaħıdə butlaroa nəzir kılınoqan, xunga uni yesəng, sanga alaħıdə bərikət bolıdu!». «Koxumqə səz»imzınimu kəring.

berilixining hajiti barmu? ³⁰ Mən təxəkkür eytip yesəm, təxəkkür eytkən nərsini durus yeginim tüpəylidin yaman dəp qariliximning nemə hajiti? □ ■ ³¹ Xunga silər nemini yesənglar, nemini iqsənglar yaki hərəkəndək baxқа ixlarni kılsanglar, həmmə ixlarni Hudaşa xan-xərəp kəltürölsun dəp kılinglar. ■ ³²⁻³³ Mən özüm həmməylənni həmmə ixta məmnun kılixқа intilginimdək, öz mənəpətim üqün əməs, bəlki kəpçilikning mənəpəti, ularning kütquzuluxi üqün intilginimdək, heqkimning aldioqa — Yəhudiylar bolsun, greklar bolsun, Hudaning jamaitidikilər bolsun aldioqa putlikaxang bolmanglar. Mən Məsihni ülgə kılənimdək, silərmu meni ülgə kılinglar.■

11

Ibadət kaidiliri

1-2 Əmdi silərnı xuning üqün tərıpləymənki, i kərındaxlar, həmmə ixlarda silər meni əsləp turuwatisilər, mən silərgə tapxuroqinimdək, kərsətmilərnı tutup keliwatisilər.■ ³ Əmma mən silərnıng hər ərnıng bexi Məsihdur, ayalning bexi ərdur wə Məsihning bexi Hudadur dəp

□ **10:30** «Mən təxəkkür eytip yesəm, təxəkkür eytkən nərsini durus yeginim tüpəylidin yaman dəp qariliximning nemə hajiti?» — muxu muhim prinsip toqruluk «koxumqə səz»imizni kərüng. ■ **10:30** Rim. 14:6; 1Tim. 4:3. ■ **10:31** Kol. 3:17. ■ **10:32-33** Rim. 14:13; 1Kor. 9:22. ■ **11:1-2** 1Kor. 4:16; Fil. 3:17; 1Tes. 1:6; 2Tes. 3:9.

bilixinglarni halaymən. □ ■ 4 Xunga, *ibadatkə qatnaxkanda*, hərқandak ər bexioʻa birnərsə artқан ҳalda dua қilsa yaki bexarət bərsə, u öz bexioʻa hərmətsizlik қiloʻan bolidu. □ 5 Əmma *ibadatkə qatnaxkanda*, hərқandak ayal bexioʻa birər nərsə artmioʻan ҳalda dua қilsa yaki bexarət bərsə, u öz bexioʻa hərmətsizlik қiloʻan bolidu; bundak ayalning qeqi qūxūruwetilgən, *rəswa қilinoʻan* ayaldin pərki yoқtur. □ 6 Ayal kixining bexioʻa artқini yoқ bolsa, qaqłiri qūxūruwetilsun; ayaloʻa nisbətən qaqłirining kesiwetilixi yaki qūxūruwetilixi uyatlık ix bolsa, əmdi uning bexioʻa birər artқini bolsun. ■ 7 Qūnki ər kixi bolsa bexini yapmaslıkī kerək; qūnki u Hudaning sūrət-obrazi wə xan-xəripidur; əmma ayal kixi bolsa ərning xan-

□ 11:3 «**ayal (yaki қiz)ning bexi ərdur**» — toy қiloʻanda uning bexi öz eri, əlwəttə; turmuxқа қiqmioʻan bolsa uning atisi; tənha, tul yaki ajraxқан қiz-ayallar bolsa, ularning bexi (bar bolsa) jamaəttiki aқsaқallar bolidu. ■ 11:3 Yh. 14:28; 1Kor. 3:23; 15:27; Əf. 5:23. □ 11:4 «**ibadatkə qatnaxkanda, hərқandak ər bexioʻa birnərsə artқан ҳalda ... bexarət bərsə**» — «bexarət bərsə» — «Hudaning wəhйisini yetkūzsə», yaki «pəyoʻəmbərlik səz қilsa...» degənlik. «Əz bexioʻa hərmətsizlik қilidu» — demək, Məsihgə bihərmətlilik қilidu.

□ 11:5 «**...u öz bexioʻa hərmətsizlik қilidu**» — demək, öz erigə yaki jamaətning aқsaқallirioʻa hərmətsizlik қilidu. «**bundak ayalning qeqi qūxūruwetilgən, rəswa қilinoʻan ayaldin pərki yoқtur**» — kona zamanlarda ayallar buzūқqilik қiloʻan bolsa, ularni jazalax usuli ayalni rəswa қilip qeqini qūxūruwetixtin ibarət idi. ■ 11:6 Qəl. 5:18; Қan. 22:5.

xəripidur. □ ■ 8 Qünki ər bolsa ayaldin əməs, bəlki ayal ərdindur. □ ■ 9 Xuningdək ər kixi ayal üçün əməs, ayal kixi ər üçün yaritiloğundur. 10 Bu səwəbtin, həm pərixtilərnin səwəbidin ayal kixi bexida hokukning bəlgisigə igə boluxi kerək. □ 11 Həlbuki, Rəbdə ayal ərsiz bolmas wə ər ayalsiz bolmas; 12 qünki ayal ərdin qikiriləşinidək, ər ayal arkilik tuoqulidu; lekin həmmə ix Hudadindur. 13 Əz kənglünqlarda baha beringlar; ayallarning bexioqa birnərsə artmay turup Hudaqə dua kilixi muwapıqmu? 14 Təbiətning əzi silərgə ər kixining uzun qaqliri bolsa uningqə uyat ikənlikini əgətmidimu? 15 Əmma ayal kixining uzun qaqliri bolsa, bu uningqə xan-xərəp bolidu; qünki uning uzun qaqliri uningqə bezək-yepinqə bolsun dəp təkdin kilinoqan. 16 *Birsining bu iqlar toquruluk talax-tartix kiləqusi*

□ 11:7 «**Qünki ər kixi bolsa bexini yapmasliki kerək; qünki u Hudaning sürət-obrazi wə xan-xəripidur; əmma ayal kixi bolsa ərnin xan-xəripidur**» — bu ayəttin (wə xundakla 4-6-ayətlərdin) Pawlusning adəttiki əhwallar əməs, bəlki ibadət sorunliri toquruluk səzləwatkanliki enik turidu; bu uning ərlərgə talaqə qıkkanda hərəkəndək bəklərnı kiyixini mən'i kiləqini əməs! Uning bu səzlidirə ayallarning talada yürgəndə romalı-yəqlik artix-artmasliki toqrisidimu gəp yoq. ■ 11:7 Yar. 1:26,27; 5:1; 9:6; Kol. 3:10. □ 11:8 «**qünki ər bolsa ayaldin əməs, bəlki ayal ərdindur**» — oqurmənlərnin esidə barki, Huda Həwa'animizni Adəm'atimizning tenidin qowuroşisini elip yasioqan. «Yar.» 2-babni kərüng. ■ 11:8 Yar. 2:18, 21.

□ 11:10 «**pərixtilərnin səwəbidin ayal kixi bexida hokukning bəlgisigə igə boluxi kerək**» — «pərixtilərnin səwəbidin» toquruluk «koxumqə səz»imizni kərüng. Biz bu ayətlər (1-16)ni təpsiliy həlda xərhləymiz.

bolsa, *xuni bilsunki*, bizlarda həm Hudaning jama tliridimu xulardin baxka heq qaidiler yoqtur. ■

Rəbning dastihini toqruluk

¹⁷  mma hazir deməkqi bololan ix, yəni silər yioqilolan sorunlaroqa kəlsək, uningda silərni t riplim ym n; q nki yioqiloqininglarning n tijisi paydilik  m s, b lki ziyalik boluwatidu. ¹⁸ Q nki birinqidin, silər jamaəttə yioqiloqininglarda, aranglarda guruhlaroqa b l n xl r bololanliqini anglidim; bu g pk  qismən ix ndim. ¹⁹ Aranglarda b l n xl r p yda bolmay qalmaydu. Undaq bolmioqanda aranglarda kimning layaq tlik bololanliqini k r waloqili bolmaytti. □ ■

²⁰ Silər bir yerg  j m bololoqininglarda, silər *həkikətən* «Rəbning ziyapiti»din yem ysil r.

■ ²¹ Q nki yegininglarda h rbiringlar

■ **11:16** 1Tim. 6:4. □ **11:19** «Aranglarda b l n xl r p yda bolmay qalmaydu...» — az bolmioqan alimlar Pawlusning bu j mlisi kinayilik, Korintliklarni t nkid kilidiloqan alahidə sezl r, d p qaraydu. Bizmu muxu k zkaraxka mayilmiz; q nki Injilda tiloqa elinoqan baxka jama tl r arisida  hwal undaq  m s idi; əksiqə, ularning birliki heli küqlük idi (məsilən, Filippi x hiridiki jamaəttə). Qandakla bolmisun, məlum jamaəttiki ix ng qil rning kəpinqisi Korinttiki jama tt k «Rohka t w »  m s, b lki « tk  t w », «etiqadta bowaqlar» bolsa, undakta «b l n xl r» p yda bolmay qalmaydu. Bundak  hwal həkikətən Rəbning yolini izdig qilerg  k pr k besim berip, ularning Rohida tezla  st r l xi muhim bir t rtk  bolidu.

■ **11:19** Mat. 18:7; Luqa 17:1; Ros. 20:30; 1Yuha. 2:19.
 ■ **11:20** Luqa 22:14-20.

baxkilarning yeyixini kütməyla özünqlar elip kəlgən oʻizani yəwerisilər-də, birsi aq qalidu, yənə birsi məst bolup ketidu. □

²² Yəp-iqixkə öz öyliringlar yokmu? Hudaning jamaitini kəzgə ilmay, yoksullarni hijalətkə qoymaqqimusilər? Silərgə nemə desəm bolar? Siləрни təripləmdimən? Yaq, siləрни təripliməymən. □

²³ Qünki mən silərgə *Rəbning ziyapiti toʻqiruluk* yətküzgənlirimni özüm Rəbdin tapxuruwaləqanmən; demək, Rəb Əysaoqa satkunluk qilinoqan keqidə u qolioqa nan elip,

■ ²⁴ təxəkkür eytkandin keyin uni oxtup: «Mana, silərgə ataloqan Mening tenim; buni Meni əsləp turux üqün muxundak qilinglar» — dedi. ²⁵ Xuningdək, oʻizadin keyin u jamni qolioqa elip: «Mana, bu jamdiki xarab qənimda boləqan «yengi əhdə»dur; hər qətim

□ **11:21 «Qünki yegininglarda hərbinglar baxkilarning yeyixini kütməyla özünqlar elip kəlgən oʻizani yəwerisilər-də, birsi aq qalidu, yənə birsi məst bolup ketidu»** — rosulning səzligə qarioqanda, Korint etiqadqilar jamaitining yioqinlirida pat-pat «ortaq ziyapət»ni tutatti, xuning bilən bir waqitta «Rəbning ziyapiti»ni yeyətti («Yəh.» 12ni kərüng). Lekin bay qerindaxlar öz mol tamakliri aloqaz əzining bayliklirini kəz-kəz qilip kərsitətti, baxqa kəmbəəjəl qerindaxlar bilən ortaqloxmaytti. «Ziyapət» qalaymikan boləqaqqa, «Rəbning ziyapiti»ning əzi kəzgə ilinmay bolup qelip, Rəbning namioqa nomus kəltürgənidi. □ **11:22**

«Yəp-iqixkə öz öyliringlar yokmu? Hudaning jamaitini kəzgə ilmay, yoksullarni hijalətkə qoymaqqimusilər?» — bəzi etiqadqilar jəm bolup olturoqan sorunlarda kəp oʻizalarni elip kelip yesə, oʻizasiz qerindaxliri əlwəttə hijil bolup qalidu.

■ **11:23** Mat. 26:26; Mar. 14:22; Luqa 22:19.

buningdin iqqininglarda, Meni əsləp turux
 üqün xundak qilinglar» — dedi. □ ²⁶ Qünki
 silər hər kətim bu nandin yegən, bu jamdin
 iqqən bolsanglar, taki Uning qaytip kelixigiqə
 silər Rəbning ölümünü jakarlioqan bolisilər. ■
²⁷ Xuning üqün, kimki layakətsiz haldə bu
 nanni yesə yaki Rəbning jamidin iqsə, Rəbning
 teni həm kənioqə nisbətən gunahkar bolidu.
 ■ ²⁸ Xuning üqün hər birsi bu ixlar üstidə öz-
 özünü təkxürüp, andin nandin yesun, jamdin
 iqsun. ■ ²⁹ Qünki *Rəbning* tenini pərk ətməy
 turup yegüqi wə iqqüqi hər kim özigə həküm-
 jazani yətküzüp yəp-iqidu. □ ³⁰ Bu səwəbtin
 aranglardiki nuroqun adəmlər zəiplixip kesəl
 boldi, hətta heli bir kismi *өлümdə* uhlap qaldi.
 □ ³¹ Lekin əgər öz üstimizni təkxürüp həküm
 qıkaroqan bolsak, beximizoqə *Rəbning* həküm-
 jazasi qüxürülməydiqan bolidu. ■ ³² Əmma

□ **11:25 «... Mana, bu jamdiki xarab kənimdə boləqan
 «yengi əhdə»dur»** — «yengi əhdə» Təwrat, «Yər.» 31:31-34də
 bexarət berilgən. ■ **11:26** Yh. 14:3; Ros. 1:11. ■ **11:27** Qəl.
 9:10,13; Yh. 6:51,63,64; 13:27; 1Kor. 10:21. ■ **11:28** 2Kor. 13:5.

□ **11:29 «... Rəbning tenini pərk ətməy turup yegüqi wə
 iqqüqi hər kim özigə həküm-jazani yətküzüp yəp-iqidu»**
 — «Rəbning tenini pərk ətməslik» degənlikning bəlkim ikki hil
 tərəplimisi boluxi mumkin: (1) özünü «Mən Rəbning tenidiki bir
 əza, baxka kərindaxlarmu xundak» dəp bilip yətməy, «Rəbning
 teni»diki kərindaxlarni kəzgə ilmaslik (21-22-ayətlərnə kərüng);
 (2) «Rəbning ziyapiti Rəbbimizning biz üqün qurban qiloqan
 tenini ipadiləydu» dəp bilip yətməsilik. □ **11:30 «hətta heli
 bir kismi ölümdə uhlap qaldi»** — «uhlap qaldi» degən səz
 ölünni kərsitidu. İnjl boyiqə etiqaqilaroqə nisbətən ölüh pəkət
 waqitlik uhlay, halas. ■ **11:31** Zəb. 32:5; Pənd. 18:17.

gərqə üstimizgə Rəb tərpidin həküm-jazalar qüxürülgən bolsimu, əməliyəttə bu Uning bizgə qüxürgən «tərbiyə jazası»dur; buningdin məxsət, bizning bu dunya bilən birliktə həlakətkə həküm kəlinmaslikimiz üqündur. ³³ Xunga, i kərindaxlar, *Rəbning ziyapitidə* yeyixkə jəm boləninglarda, *həmməylən toluk kəlgüqə* bir-biringlarni kütunglar. ³⁴ Birsı aq kərsək bolsa awwal əyidə yəp kəlsun; xundaq kilip siləning jəm boluxunglar əzünglaroqa həküm-jaza yətküzməydiyən bolidu. Kəloqan baxka məsililərnı bolsa, mən barəinimda tərtpkə salimən.

12

Rohiy iltipatlar

¹ Əmma i kərindaxlar, rohiy iltipatlaroqa kəlsək, siləning ular toqruluk bilməy kəlixinglarni halimaymən. □ ² Silər taipilərnıng arisida boləqan waqtinglarda hərhil yollaroqa baxlinip, gas-gaqa butlaroqa *qokunuxka* azdurulup kətkininglarni bilisilər. ³ Xunga mən silərgə ukturimənki, həqkim Hudaning Rohida turup: «Əysaqə lənət!» deməydu wə hərəkəndək biri Mukəddəs Rohta bolmay turup «Əysa Rəbdur!» dəp eytalmaydu. ■ ⁴ Əmma iltipatlar

□ **12:1 «rohiy iltipatlaroqa kəlsək...»** — «rohiy iltipatlar» degənlər Mukəddəs Roh ata kəloqan, muxu babta «təbiəttin taxkiri» məjizilik kəbiliyətlərnı kərsitidu. ■ **12:3** Mar. 9:39; Yh. 13:13; 1Kor. 8:6.

hilmuhil, lekin Roh bolsa birdur. □ ■ ⁵ Hizmätler bolsa hærhil, ämma *biz hizmitini qilidioqan* Røb birdur. ⁶ Ixlax yolliri hærhil, ämma hëmmäyländä hëmmä ixni wujudqa qıkarıuqı Huda birdur. ⁷ Ämma hëmmäylänning mänpæti üqün hërbirigë Rohning namayan boluxı beoıxlinıdu. ⁸ Qünki Roh arkılik birigë danalıq yëtküzgüqi söz, yänä birigë xu ohxax Roh arkılik hëwër yëtküzgüqi söz tæksim kılınıdu; □ ⁹ yänä ohxax Roh arkılik baxqa birigë alahıdä ixänq, yänä birigë ohxax Roh arkılik *kesällarnı* saıaytıx iltıpatlırı, □ ¹⁰ birawoqa möjızılärni yarıtıx tæksim kılınıdu; birawoqa wæhiy-bexarät berix; birawoqa hærhil rohlarnı pærk etıx, birawoqa namælum tillarda sözläx, yänä birawoqa namælum tillarnı tærjimä kılıx iltıpatı tæksim kılınıdu. □ ¹¹ Ämma bu ixlarning hëmmisini yürgüzgüqi ohxax xu bir Rohtur, U hërbirigë Özi layıq körüp, ayrim-ayrim tæksim kılıp berıdu. ■

¹² Qünki insanıy tән bir bolsımu nuroqun əzalırı bolıqınıdäk, xundakla əzalırı nuroqun bolsımu

□ **12:4 «Ämma iltıpatlar hilmuhil, lekin Roh bolsa birdur»** — «Roh» degән Hudaning Rohı, Muqäddäs Roh. ■ **12:4** Rim. 12:6; 1Pet. 4:10.

□ **12:8 «... Roh arkılik birigë danalıq yëtküzgüqi söz, yänä birigë xu ohxax Roh arkılik hëwër yëtküzgüqi söz tæksim kılınıdu»** — bu ikki iltıpat wæ tawändiki yänä yättä «rohıy iltıpat» toqruluk «qoxumqæ söz»imizni körüng. □ **12:9 «kesällarnı saıaytıx iltıpatlırı»** — grek tilıda «saıaytıxlarning iltıpatlırı» — demäk, Muqäddäs Rohning möjızılık saıaytıx yollırı birhilla әmäs.

□ **12:10 «wæhiy-bexarät berix»** — grek tilıda: «pæyqæmbærlik söz kılıx». «qoxumqæ söz»imizni körüng. ■ **12:11** Rim. 12:3, 6; 1Kor. 7:7; 2Kor. 10:13; Әf. 4:7.

özara qoxulup bir tən bolojandək, Məsih Özimu həm xundaktur. ■ ¹³ Qünki həmmimiz, məyli Yəhudiylar bolsakmu, Greklər bolsakmu, kullar bolsakmu, hərlər bolsakmu, bir Rohta bir təngə kirixkə qəmüldürüldük wə bir Rohtin içixkə nesip kılindük. ■ ¹⁴ Qünki tən birla əzadin əməs, bəlki kəp əzalardin tərki b tapıdu. ¹⁵ Əgər put: «Mən kəl bolmioqinim üqün mən təngə təwə əməsmən» desila, undakta u həkikətən təngə təwə əməs bolamdu? ¹⁶ Kulak: «Mən kəz əməs, xunga mən təngə təwə əməsmən» desila, undakta u həkikətən təngə təwə əməs bolamdu? ¹⁷ Pütün tən kəzla bolsa, undakta anglax sezimimiz nədin bolıdu? Pütün tən kulakla bolsa, undakta purax sezimimiz nədin bolıdu? ¹⁸ Həlbuki, Huda Özigə layik kərgən tən əzalirining hər birini ayrim-ayrim öz jayıoqa orunlaxturoqan; ¹⁹ əgər ularning həmmisi ohxax əza bolsa, undakta uni kandaqmu tən degili bolatti? ²⁰ Əmdilikdə əzalar kəp, tən bolsa birdur. ²¹ Kəz kəloqa: «Mening sanga ehtiyajim qüxməydu!» deyəlməydu; yaki bax bolsa putlaroqa: «Mening silərgə ehtiyajim qüxməydu!» deyəlməydu. ²² Dəl əksi qə, təndiki ajiz-ərziməs dəp kərüngən əzalar kəm bolsa bolmaydu; ²³ wə həm təndiki biz etiwarsiz dəp hesabliqan əzalaroqa bolsa, tehimu kəprək etiwər kılımız; xundakla iskətsiz dəp qaraloqan əzalirimiz tehimu iskətlik kılınıdu; ²⁴ əslidə yariximlik bolqan əzalirimizə bolsa xundak kılıxning həjiti yoq. Əmma Huda

■ 12:12 Rim. 12:4, 5; Əf. 4:16.

■ 12:13 Gal. 3:28.

pütün tenni xundak birləxtürgənki, U etiwarsiz dəp hesablanoqan əzalaroqa tehimu kəp etiwar beridu. ²⁵ Buningdin məxsət təndə heq bəlünüxlər bolmasliqi, bəlki barliq əzalar əzara ohxax kəyümqanliqta boluxi üqündur. ²⁶ Bir əza japa-dərd tartsa, barliq əzalar uning bilən təng japa-dərd tartidu; bir əzaroqa xərəp kəlsə, barliq əzalar uning bilən təng xadlinidu.

²⁷ Əmdi silər Məsihning tenidursilər, hərbinglar Uning ayrim-ayrim əzasidursilər.

■ ²⁸ Huda jamaəttə muxundaklarni orunlaxturoqan: — awwal rosullarni, andin pəyoqəmbərlərnə, üqinqi bolup təlim bərgüqilərnə; andin məjizə kərsətküqilərnə, andin türlük kesəllərnə sakəytix iltipatlirioqa igə boləqanlarni, yardəm bərgüqilərnə, yetəkqilik kəloquqilarni, hərhil naməlum tillarda səzləydiəqanlarni təyinləp orunlaxturoqandur.

□ ■ ²⁹ Həmməylən rosulmu? Həmməylən pəyoqəmbərmu? Həmməylən təlim bərgüqimu? Həmməylən məjizə kərsətküqmu?

³⁰ Həmməyləndə sakəytix iltipatliri barmu? Həmməylən naməlum tillarda səzləmdü? Həmməylən naməlum tillarni tərjimə

■ **12:27** Rim. 12:5; Əf. 1:23; 4:12; 5:23; Kol. 1:24. □ **12:28**

«**awwal rosullarni, andin pəyoqəmbərlər...**» — «Təwrat dəwridiki pəyoqəmbərlər» wə «İnjil dəwridiki pəyoqəmbərlər» toqruluk «koxumqə səz»imizni kəring. «**naməlum tillar**» — «rohəy tillar» dəpmu atilidu. Qünki bu tillarni Hudaning Rohi insanning rohioqa tapxuridu; bəzi waqitlarda biz ularni «karamət til», «natonux til», «qəyriy til» dəpmu ataymiz, qünki bu til səzligüqi wə angliəuqilaroqa qüxinixlik əməs; «təbiəttin taxkiri» boləqan bu hil tilni «dua tili» dəp təriplisəkmü bolidu.

■ **12:28** Əf. 2:20; 4:11.

kilalamdu? ³¹ Əmma silər qongraq iltipatlarni təkəzza bolup qoqlanglar; halbuki, mən hazır silərgə həmmidin əwzəl bir yolni kərsitip berəy.

13

Mehir-muhəbbət həmmidin uluoq

¹ Mən əgərdə bu dunyadiki kixilər sözləwatқан hərhil tillar hətta pərixtilərnin tilliri bilənmu sözliyələydiqan bolsammu, birak mən mehirmuhəbbətsiz bolsam, u qaoqda mən pəkət bir «dang-dang» kilidioqan mis dang, bir «qang-qang» kilidioqan qang bolup kalimən, halas. □ ² Əgər mən pəyoqəmbərlik kilalisam, barliq sirlar, barliq bilimlərni qūxinip bolqan bolsammu, həm xuning bilən bir waqıtta taqlarni yetkiyəligüdək toluk ixənqtə bolsammu, əmma məndə mehirmuhəbbət bolmisa, undaqta mən heqnersə bolmioqan bolimən. ■ ³ Əgər barliq mal-mülkümüni sədikigə atop həm tenimni *Hudaning yolida* kurbanlik süpitidə keydürülükə sunqan təqdirdimu, əmma məndə yənila mehirmuhəbbət bolmisa,

□ **13:1** «Mən əgərdə bu dunyadiki kixilər sözləwatқан hərhil tillar hətta pərixtilərnin tilliri bilənmu sözliyələydiqan bolsammu...» — demək, «xundak intayin küqlük rohiy iltipat məndə bolsimu,...». Bu ayəttin yənə xundak deyələymizki, həkikətən Hudadin kəlgən hərбір «naməlum til» əməliyəttə dunyadiki məlum bir millətnin tili yaki pərixtilərnin tilidir. ■ **13:2** Mat. 7:22; 17:20; 21:21; Mar. 11:23; Luqa 17:6; Rim. 12:7.

undakta mening heqkandak paydam yok bologan bolidu.

4 Muhəbbət səwr-takətlik bolux həm mehribanliktur;

Muhəbbət həsəthorluk qilmaydu:

Muhəbbət özini mahtimaydu,

Təkəbburluk qilmaydu, ■

5 Nomussizlik qilmaydu,

Öz mənəpətini közləp yürməydu,

Teriktürülməydu,

Kenglidə eqmənlik saklimaydu; ■

6 Həqkanıysizliktin huxal bolmaydu,

Bəlki əməliyəttin, həkikəttin huxal bolidu; ■

7 həmmə ixta qorsiki kənglik kilidu, həmmigə yüzlinip *Hudaoğa* ixinidu, həmmə ixka ümid baqlaydu, həmmigə qidaydu. □

8 Mehir-muhəbbət hərgiz ahirlaxmaydu.

Bexarətlər bolsa, karğa kəlməydu:

«naməlum tillar» bolsa, tügəydu: *məjizilik* bilimlərmu karğa kəlməydu. ⁹ Qünki

bizning bilidiqanlirimiz qismən, bexarət

beridiqanlirimiz qismən; ¹⁰ lekin mukəmməllik

kəlgəndə, qismənlik yokilidu. ¹¹ Mən kiqikimdə

balilarqə sözlidim, balilarqə oylidim, balilarqə

hesablidim; qong bolqinimda, mən balilikni

taxlidim. ¹² Qünki biz hazır bir tutuq

derizidin müjməl həlda kərimiz, lekin xu

qaqda yüzmayüz kərimiz: Həzır mən qismən

■ 13:4 Pənd. 10:12; 1Pet. 4:8. ■ 13:5 1Kor. 10:24; Fil. 2:4.

■ 13:6 2Yuhə. 4. □ 13:7 «Həmmə ixta qorsiki kənglik kilidu...» — yaki «həmmə ixni yapidu...» — demək, mumkin bolsa baxqilarning səwənlik-gunaqlirini qitqa yaymaydu.

tonuymən, xu qaşda mən *Huda* meni tonup keliwatqandək tonuymən.■

¹³ Həzir ixənq, ümid, mehir-muğəbbəttin ibarət bu üq nərsə turuptu; bulardın əng üstün turidiqini mehir-muğəbbəttur.

14

«*Rohiy iltipatlar*»*din qandək paydilinix kerək*

¹ Mehir-muğəbbətkə intilip uni koşlixinglar wə həm rohiy iltipatlarğa, bolupmu bexarət berixkə intizar bolunglar.□ ² Qünki naməlum tilda söləydiqan kixi adəmlərgə əməs, bəlki Hudağa söləydi; angliqulardın heqkim uni qüxənməydi, əmma u Rohta sirlük ixlarni eytip beridu. ³ Lekin bexarət beridiqan kixi bolsa adəmlərnin etiқadini quruxқа, ularni riqbətləndürüxkə wə təsəlli berixkə söləydi. ⁴ Naməlum tilda sölügüqi öz rohini quridu; əmma bexarət bərgüqi jamaətnin *etiқadini* quridu.□ ⁵ Əmdilikte mən silərnin həmminglarning naməlum tillarda sölüyəlixinglarni ümid kilmən, lekin bexarət berixinglarni tehimu ümid kilmən. Naməlum tilda sölügüqi sözini tərjimə kilmisa,

■ **13:12** 2Kor. 3:18. □ **14:1 «bexarət berix»** — grek tilida «pəyoğəmbərlik söz kiliş» değən söz bilən ipadilini. «Təwrat dəwridiki pəyoğəmbərlər» wə «Injil dəwridiki pəyoğəmbərlər» toqruluk qoxumqə söz»imizni kəring. □ **14:4 «Naməlum tilda sölügüqi öz rohini quridu»** — grek tilida «naməlum tilda sölügüqi özini quridu». 14-ayətni kəring.

jamaätning etikad quruluşida bexarät bərgüqi uningdin uluq bolidu.

⁶ Kərindaxlar, mən yeninglaroqa kelip, naməlum tillardila sözliginim bilən məlum wəhiy, bilim, bexarät yaki təlimni yətküzmisəm, mən silərgə nemə payda təgküzimən? ⁷ Həтта awaz qikiralaydioqan jansiz nərsilər, məyli nəy bolsun, qiltar bolsun xundak; ularning ahanglirining bir-biridin pərki bolmisa, ularda qelinoqan pədə kəndakmu pərək etilsun? ⁸ *Jəng* kaniyimu bəlgilik bir ahangda qelinmisa, kim jənggə həzirlansun? ⁹ Xuningdək silər tilda enik qüxinəligüdək söz kilmisanglar, nemə deməkqi boləqiniglarni kim qüxinələydu? Silər həwəoqa gəp kıləandək bolisilər. ¹⁰ Jahanda, xübhisizki, hilmuhil til-awazlar bar wə ularning həqəqaysisi mənisiz əməs; ¹¹ əgər əmdi mən məlum awaz-tilning mənisini bilmisəm, mən sözligüqigə nisbətən yat wə u mənə nisbətən yat bolidu. ¹² Əhwal silərdimu xundak. Xunga, silər rohiy iltipatlaroqa kizəqinlik bilən intilgənəkənsilər, jamaätning etikadini quridioqan iltipatlaroqa bay boluxqa intilinglar. ¹³ Xunga, naməlum tilda sözləydioqan kixi sözligənlirini tərjimə kılıp bəreləydioqan bolsam dəp dua kilsun. ¹⁴ Qünki naməlum tilda dua kıləqinimda, rohim dua kılıdu, ləkin əkil-idrakimdin bolsa məwə qikmaydu.

¹⁵ Undakta kəndak kılıx kərək? Mən bəzidə rohim bilən dua kılımən, həm bəzidə əkil-

□ **14:6 «məlum wəhiy, bilim, bexarät yaki təlim...»** — bular qüxinixlik sözlər bilən yətküzülüxi kərək, əlwəttə.

idrakim bilənmu dua qilimən; mən bəzidə rohim bilən mədhiyə nahxilirini eytimən, həm bəzidə əkil-idrakim bilənmu mədhiyə nahxilirini eytimən; ■ ¹⁶ bolmisa, pəqət rohing bilənla mədhiyə okusang, ixlətkən *tilingni* bilmigənlərnin qatarida olturoquqi təxəkkürunggə qandaqmu «Amin» deyəlisun? Qünki u eytkinigniqüxənməydu. ¹⁷ Sən dərəkəkət təxəkkürni yahxi eytisən, əmma yeningdiki angliouqining etikadi quruloqini yok. ¹⁸ Mən bundaq naməlum tillarda xəhsən həmminglərdin kəp səzləydiqanliqim üqün Hudaqə təxəkkür eytimən; ¹⁹ halbukiqi, jamaəttə bolqanda, naməlum tilda tümən eoqiz səzliginimdin kərə, baxqilaroqa təlim-tərbiyə berəligüdək qüxinixlik səzdin bəx eoqizla səzliyəlisəm dəymən. □ ²⁰ Qerindaxlar, əkil-hoxunglarda bala bolmanglar; yamanliq jəhətidə bowaq bolunglar, əmma əkil-hoxunglarda pixkədəm bolunglar.■

²¹ Təwratta: «Qət tilliklərnin səzi wə yat adəmlərnin ləwliri arqilik Mən muxu həlkqə gəp qilimən; lekin xundaq bolsimu ular yənila Manga kuləq salmaydu — dəydu Pərwərdigar»

■ **14:15** Əf. 5:19; Kol. 3:16. □ **14:19** «**baxqilaroqa təlim-tərbiyə berəligüdək qüxinixlik səzdin...**» — grek tilida «baxqilaroqa təlim-tərbiyə berəligüdək zəhnim bilən (səzlinidqan) səzdin...» dəp ipadilinidu. ■ **14:20** Mat. 18:3; 19:14; Əf. 4:14; 1Pet. 2:1, 2.

dəp pütülgəndur. □ ■ 22 Xunga «naməlum tillar» bolsa bir alamət bəlgidur; etikədqilaroqa əməs, bəlki etikədsizlaroqa alamət bəlgidur; wəhiy-bexarətlər bolsa, etikədsizlar üçün əməs, bəlki etikədqilar üçün bolidu. 23 Xuning üçün pütkül jamaət bir yərdə jəm boləqanda, həmmisi öz aldiqə bundəq naməlum tillarda səzləwərsə wə sadda yaki etikədsiz kixilər kirip qalsa, ular həmminglarni sarang bolup kapsilər deyixməmdu? 24 Əmma həmminglar wəhiy-bexarət yətküzsənglar, etikədsiz yaki sadda kixi aranglaroqa kirip qalsa, həmminglar tərpidin uning gunəhlirioqa tənbiḥ berilidu, həmminglar tərpidin uning gunəḥkar ikənliki kərsitilidu; □ 25 kəlbidiki sirlar axkarə qilinəqanda, u özini yərgə taxlap: — «Huda həkikətən aranglar-didur» dəp Hudəoqa səjdə kilidu.

Jamaət əməl qilixka tegixlik qaidilər

26 Əmdi kərindaxlar, kəndəq qiliximiz kərək? Silər bir yərgə jəm boləqininglarda, hərbinglarda *bir iltipət* bolidu; birsidə mədhiyə nahxisi, birsidə təlim, birsidə naməlum til, birsidə wəhiy, birsidə naməlum tilning yeximi bolidu. Həmmə ixlar etikədnin

□ 14:21 «Qət tilliklarning səzi wə yat adəmlərnin ləwliri arkilik Mən muxu həlkkə gəp qilimən; ləkin xundəq bolsimu ular yənila Manga kulək salmaydu — dəydu Pərwədigar» — «Yəx.» 28:11-12. ■ 14:21

Qan. 28:49; Yəx. 28:11-12. □ 14:24 «həmminglar wəhiy-bexarət yətküzsənglar...» — «naməlum tillar» wə «wəhiy-bexarətlər»ning «alamət bəlgə» boluxi toqruluk «ko-xumqə səz»imizni kəring.

quruluşu üçün bolsun. ²⁷ Naməlum tilda sözlügüqilər bolup qalsa, ikkisi yaki əng kəp bolqanda üqi nəwət bilən sözlisun wə birsi ularning eytkanlirini ərısun. ²⁸ Əmma *jamaəttə* ərıgüqi bolmisa, u süküt kılsun; öz-özıgə wə Hudaqə eytsun. ²⁹ Wəhıy-bexarət yətküzgüqilər bolsa, ikki-üqi sözlisun; qaləjanlar gəplırıning wəznını dıtlap tursun; ³⁰ Əmma olturoqanlar arısidın baxqa bir kixıgə məlum bir wəhıy berılsə, sözləwatqan kixı sızını tohtıtıp nəwətnı unıngə bərsun. ³¹ Qünki həmmınglar bırıbırəp wəhıy-bexarət yətküzsənglar bolıdu; xuning bilən həmməylən əgınidı, həmməylən rıqəbətlinıdu. ³² Pəyqəmbərlərnıng öz rohlırı pəyqəmbərlərnıng əzlırıgə itaət kılıdu. □

³³ Qünki Huda qalaymıqanqılık tuqduroquqi əməs, bəlki tıng-hatırjəmlık bərgüqidur. Barlık muqəddəs bəndılərnıng jamaətlırıdə xundak tərтіp bar.

³⁴ Aranglardıki ayallar jamaətlərdə süküttə oltursun; ularning sızlıxıgə ruhsət kılinmıoqan; Təwrat qanunıdā bəlgıləngəndək, ular *tərтіpkə*

□ **14:32 «Pəyqəmbərlərnıng öz rohlırı pəyqəmbərlərnıng əzlırıgə itaət kılıdu»** — bu intayın muhım bırı sız. Demək, Muqəddəs Roh hərqandak rohiy iltıpatlarnı yətküzgəndə, U hərgız iltıpatnı kobul kıloquqi kixını unı dərhal bıihtıyar halda ıpadılxəkə məjburlımaydu. Xuning bilən wəhıy-bexarət yətküzıdıoqan kixılər bırıbırını kütüp nəwət bilən sızlısə bolıdu.

boysunsun. □ ■ 35 Əmma ular məlum ixni bilməkqi bolsa, øyidə øz ərliridin sorisun; ayalning jamaəttə sèzlixixi uyatliq ixtur.□

36 Hudaning sèz-kalami silərdin baxlanøqanmu?! Yaxi yaløquz silərgila yetip kəlgənmu?! 37 Birsixi øzini wəhøiy-bexarətiqiy yaxi rohøiy kixixi dəp sanisaxi, u silərgə hāzir yazøqan bu sèzømning həkikətən Rəbning əmri ikənlikini etirap qilsun. 38 Birsixi bunixi etirap qilixni halimisaxi, u etirap qilinmaydu. □ 39 Xuning øqun, i kərindaxlar, wəhøiy-bexarətlərnixi yətküzøxkə təlmürøp in-tilinglar, xundakla naməlum tillarda sèzləxnixi qəklimənglar.

40 *Hulasə qilip eytqanda*, hərbir ix qirayliq, tərtiplik qilinsun.

□ 14:34 «**Aranglardiki ayallar jamaətlərdə süküttə ol-tur-sun; ularning sèzlixigə ruhsət qilinmioqan; Təwrat qanunida bəlgiləngəndək, ular tərtipkə boysunsun**» — bu yolyoruk qiz-ayallar pütünləy süküt qəlixixi kərək, dægənlilik əməs; qünki yukiridaxi (11:2-11) u qiz-ayallarning jamaəttə dua qilixixi wə wəhøiy-bexarət yətküzøxidiki bəlgilimilər toqqruluk eytip bərdi. «Qoxumqə sèz»imiznixi kərøng. ■ 14:34 Yar. 3:16; Əf. 5:22; Kol. 3:18; 1Tim. 2:12; Tit. 2:5; 1Pet. 3:1. □ 14:35 «**Əmma ular (ayallar) məlum ixni bilməkqi bolsa, øyidə øz ərliridin sorisun; ayalning jamaəttə sèzlixixi uyatliq ixtur**» — 34-ayəttixi izahatnixi kərøng. Mənixi bəlkim: «Jamaəttixi tərtipnixi buzup sèzləx ayallaroqaxi yaraxmaydu» dægənlilik boluxixi mumkin. □ 14:38 «**Birsixi bunixi etirap qilixni halimisaxi, u etirap qilinmaydu**» — baxqaxi birhəl tərximixi: «Birsixi bunixi bilip yetixnixi halmisaxi, u bilimsiz qalsun».

15

Tirilix

¹ Əmma, i qerindaxlar, mən silərgə əslidə yətküzgən hux həwərnı bayan qılmıqımən; silər bu hux həwərnı qəbul qılqan wə uningda qing turuwatisilər; ² mən silərgə yətküzgən hux həwər bolqan kalamda qing turoqan bolsanglar, — (ixəngininglar bikaroqa kətmigən bolsa) — silər uning arqilik qutkuzuluwatisilər. □ ■

³ Qünki mən özümgə amanət qilinoqanlirini əng zərür ix süpitidə silərgimu tapxurdum; yəni, Təwrat-Zəburda aldın eytilöinidək, Məsih gunahlırimiz üqün öldi; ■ ⁴ U dəpnə qilindi; wə üqinqi küni yənə Təwrat-Zəburdə aldın eytilöinidək tirildürüldi; ■ ⁵ U Kefaska, andin on ikkiyləngə kərüldi; □ ■ ⁶ andin U bir sorunda bəx yüzdin artuq qerindaxqa kərüldi; ularning kəpinqisi bügünki kündə tirik, əmma bəziliri

---

□ **15:2** «ixəngininglar bikaroqa kətmigən bolsa...» — adəmning hux həwərgə ixinixi «bikaroqa ketix»imu mumkinmu? Bu babta bir misal kərsitilidu; birsi hux həwərnıng muhım bir nuqtisini qəbul qılmıqan bolsa (bu nuqta uningda yaqmıqan, yaki u uni əginixni halımıqan bolsa), undaqta bu hux həwərnı inkar qılqanqə barawər; demək, xu ixəngüqi adəm, gərgə «ixəngən bolsimu», toluq ixənmigəqkə, ixinix yoli bikaroqa ketidu. Xunga ahirda həqkəndə nətijə qıkmaydu. ■ **15:2** Rim. 1:16; 1Kor. 1:21. ■ **15:3** Yəx. 53:7; Dan. 9:24,26; 1Kor. 5:7; 1Pet. 2:24. ■ **15:4** Zəb. 16:10; Yəx. 53:8, 9; Yun. 2:1; Mat. 12:40 □ **15:5** «Kefas» — yəni rosul bolqan Simon Petrus. «on ikkiyləngə» — on ikki rosuloqa kərüngən, deməqci. «on ikkiylən» bəlkim Mattiyani öz iqiğə elixi mumkin («Ros.» 1:26). ■ **15:5** Luqa 24:34; Yh. 20:19; Ros. 10:41.

өлümdə uhlawatidu; ⁷ U Yakupka, andin rosullarning hëmmisigə kërüнди; ⁸ Hëmmisidin keyin U huddi wakitsiz tuquloqan bowaktək bolqan mangimu kërüнди. ⁹ Qünki mən rosullar arisidiki əng təwinimən, rosul dəp atilixka layik əməsmən; qünki mən Hudaning jamaitigə ziyankəxlik qilqanmən. ¹⁰ Lekin hazır nemila bolsam Hudaning mehir-xəpkiti arkilik boldum; Uning manga kərsətkən xu mehir-xəpkiti bikaroqa kətmidi; qünki mən *Hudaning hizmitidə* barlik rosullardin bəkrək japalik ixligənmən; əməliyəttə ixligüqi mən əməs, bəlki mən bilən billə bolqan Hudaning mehir-xəpkitidur. ¹¹ Demək, məyli mən yaki baxka *rosullar* bolsun, hëmmimizning yətküzgənliri ohxax bolup, u dəl silər ixinip qəbul qilqan hux həwərdur.

¹² Əmma Məsih əlgənlər iqidin tirildürülgən dəp jakarlanqan bolsa, kəndəkmü aranglardiki bəzilər əlgənlərnin tirilixi degən yox ix, dəydu?

¹³ Əmma əlgənlərnin tirilixi degən yox ix bolsa, Məsihning tiriliximu yox ix bolqan bolatti. ¹⁴ Xuningdək əgər Məsih ölümdin tirilgən bolmisa, jakarliqan həwirimiz bihudə bolqan, silərnin etikədinglarmu bihudə bolqan bolatti. ¹⁵ Hətta bizmu Huda toqrisidiki

□ **15:7** «U Yakupka ... Kərüнди» — Yakup Məsih Əysaning qong inisi, keyin u rosul bolqan. Injil «Yuh.» 5:7ni kəring).

□ **15:8** «Huddi wakitsiz tuquloqan bowaktək bolqan manga...» — « wakitsiz tuquloqan bowaktək bolqan mən...» toqruluk «qoxumqə səz»imizni kəring. ■ **15:9** Əf. 3:8; Ros. 8:3; 9:1; 22:4; 26:9; Gal. 1:13; 1Tim. 1:13. ■ **15:10** 2Kor. 11:23; 12:11.

yaloqan guwahqilar bolqan bolattuk — qünki biz Hudaning Məsihni ölümdin tirildürgənlikigə guwahlik bərdük. Əgər həqiqətən ölümdin tirilix bolmisa, Huda Məsihnimu ölümdin tirildürmigən bolatti. ¹⁶ Qünki əlgənlər qayta tirildürülmisə, Məsihmu tirilmigən bolatti. ¹⁷ Mubada Məsih tirilmigən bolsa, etiqadinglar kerəksiz bolqan, silər tehiqə gunahlinglarda yürüwatqan bolattinglar, ¹⁸ xundakla Məsihtə ölümdə uhlawatqanlarmu həlakətkə yüz tutqan bolatti. ¹⁹ Əgər ümidimizni pəkət bu dunyadiki həyatimiz üqünla Məsihgə baqliqan bolsaq, biz insanlar arisidiki əng biqarə adəmlərdin bolqan bolimiz. □

²⁰ Əmma əməliyəttə, Məsih ölümdə uhliqanlar iqidə «həsulning tunji mewisi» bolup, ölümdin tirilgəndur; □ ■ ²¹ Qünki bir insan arkilik ölüm *aləmdə* pəyda bolqinidək, ölümdin tirilixmu bir insan arkilik *aləmdə* pəyda boldi. ■ ²² Adamatimizdin bolqanlarning həmmisi *uning tüpəylidin* ölümgə məhkum bolqanliqioqa ohxax, Məsihdə bolqanlarning həmmisi *Uning*

□ **15:19** «**ümidimizni pəkət bu dunyadiki həyatimiz üqünla Məsihgə baqliqan bolsaq...**» — yaki «ümidimizni pəkət bu dunyadiki həyatimizdila Məsihgə baqliqan bolsaq...». □ **15:20** «**həsulning tunji mewisi**» — aldin pixqan mewə yioqiwelinoqandin keyinmu, baxqa mewiləring qoqum pixidioqanliqioqa kapalətlük qilinoqinidək, Məsihning tirilixi iman-ixənqtə bolup aləmdin ötkənləringmu həqqaniylikta qayta tirilidioqanliqioqa kapalətlük qilidu. Təwrat boyiqə «həsulning tunji mewisi» Hudaoqa alahidə atilatti (beoixlinatti) («Law.» 23-bab, «Qan.» 18:4). ■ **15:20** Kol. 1:18; 1Pet. 1:3; Wəh. 1:5. ■ **15:21** Yar. 2:17; 3:6; Rim. 5:12,18; 6:23.

tüpəylidin ölümdin hayatkā erixidu. ²³ Əmma həmməylən öz nəwət-katarida tirilidu; tunji hösulning mewisi bolōan Məsih birinçi; ikkinçilər bolsa Məsihning dunyaōa kaytip kəlginidə əzigə təwə bolōanlar. ²⁴ Andin ahirət bolidu; xu qaoqda U barlik həkümranlikni, barlik hōkuk wə hərhil küqlərni əməldin qaldurup, padixahlıknı Huda-Atioqā tapxuridu. □ ²⁵ Qünki U barlik düxmənlərni *məşlup qilip* ayioqi astida qilōuqə həküm sürüxi kerəktur; ■ ²⁶ əng ahirki yokitilidioqan düxmən bolsa ölüm əzidur. ²⁷ Qünki *Zəburda* «Huda pütkül məwjudatni Uning ayioqi astioqā boysunduroqan» *dəp pütüklüktur*. Əmma «pütkül məwjudat Uningoqā boysunduruloqan» deyilginidə, roxənki, xu «pütkül» degən sōz «həmmi Uningoqā Boysunduroquzoquqi»ning əzini iqigə aloqan əməstur. □ ■ ²⁸ Əmma həmmə Uningoqā boysunduruloqandin keyin, Ooqul həmmi əzigə boysunduroquqioqā boysunidu; xuning bilən Huda həmmi hōmmisi bolidu. ²⁹ Ölümdin tirilix bolmisa, bəziləning əlgənlər üqün qəməldürülüxini kandaq qüxinix kerək? Əlgənlər zadi tirilmisə,

---

□ **15:24** «Andin ahirət bolidu; xu qaoqda U barlik həkümranlikni, barlik hōkuk wə hərhil küqlərni əməldin qaldurup, padixahlıknı Huda-Atioqā tapxuridu» — bu muhim ayət wə təwəndiki ayətlər üstidə «qoxumqə sōz»imizdə tohtilimiz. ■ **15:25** Zəb. 110:1; Ros. 2:34; Əf. 1:20; Kol. 3:1; İbr. 1:13; 10:12. □ **15:27** «Qünki Zəburda «Huda pütkül məwjudatni uning ayioqi astioqā boysunduroqan» *dəp pütüklüktur*» — «Zəb.» 8:6. ■ **15:27** Zəb. 8:6; Mat. 11:27; 28:18; Əf. 1:22; İbr. 2:8.

kixilər ular üçün nemə dəp qəməldürüldü? □

³⁰ Bizlər nemə dəp *hər küni* hər saəttə həwp-hətərgə duq kelip yürimiz? ³¹ Rəbbimiz Məsih Əysada silərdin pəhirlinixim rast boləqandək, *i qerindaxlirim*, mən hər küni ölümgə duq kelimən. □ ³² Əgər insanlarning nuqti'inəziridin eytkanda «Əfəsus xəhiridə wəhxiy haywanlar bilən elixtim» desəm, ölgənlər ölümədin tirilmisə, buning manganə nemə paydisi? «Ətə bəribir ölüp ketidiqan boləqandin keyin, yəp-iqip yürüwalayli» degən söz yolluq bolmamti? □ ■

³³ Aldanmanglar; qünki «Yaman həmraqlar əhlakni buzidu». □ ³⁴ Həkkaniy bolux üçün oyoqininglar, gunahdin kol üzünglar; qünki bəziliringlarda Huda toqruluk həwər yoktur — buni eytsam silər üçün uyat əməsmu?

³⁵ Bəlkim birsi: «Ölüklər kandaq tirildürilər?»

□ **15:29** «**kixilər ...ölgənlər üçün nemə dəp qəməldürüldü?**» — qüxinix kiyin boləqan bu ayət toqruluk «qoxumqə söz»imizdə tohtilimiz. □ **15:31** «**mən hər küni ölümgə duq kelimən**» — grek tilida «mən hər küni elimən». Toluq ayətning baxka birhil ipadiləx usuli: «Mən hər küni ölümgə duq keliwatimən. Bu rast! Qerindaxlar, Rəbbimiz Əysa Məsihning silərninğ hayatinglarda (xundaq kəp ixlarni) kiləqliki bilən pəhirlənginimning rastlikiqə ohxax, bu səzümningmu hərgiz yaləqan yeri yoktur». □ **15:32** «**«Əfəsus xəhiridə wəhxiy haywanlar bilən elixtim» desəm...**» — Pawlus Əfəsus xəhiridə hux həwər yətküzgəndə, bəzi adəmlər uningə qaxri qikip wəhxiy haywanlardək hujum kiləqan boluxi mumkin. «**Ətə bəribir ölüp ketidiqan boləqandin keyin, yəp-iqip yürüwalayli**» — «Yəx.» 22:13. ■ **15:32** Yəx. 22:13; 56:12. □ **15:33** «**Yaman həmraqlar əhlakni buzidu**» — bu səzlər grek xairi Mənanərninğkidin elinəqan.

Ular qandak tən bilən tirilər?» — dər sorixi mumkin. ■ 36 I əhmək kixi, sening terioqining, əlməy turup qaytidin tirilməydu. □ ■ 37 Həm sening terioqining, əsümlükning teni əməs, bəlki uning yalingaq deni — məsilən, buoqdayning yaki baxqa birər ziraətning deni, halas. 38 Wə keyin Huda Əz haħixi boyiqə uningoqa məlum bir tənni beridu; xundakla uruk danlirining hər birigə özining tenini ata qilidu. 39 Janiwarlarning ətliri bolsa bir-birigə ohximaydu; insnlarning özigə has ətliri bar, həywanlarning özigə has ətliri bar, uqar-qanatlarningmu bar, beliklarningmu bar. 40 Asmanda jisimlar bar, yər yuzidimu jisimlar bar; əmma asmandikisining jula-xəripi baxqiqə, yər yuzidikisiningmu baxqiqə bolidu; 41 Quyaxning xan-xəripi bir hil, ayning xəripi yənə bir hil, yultuzlarning xan-xəripi yənə bir hildur; qünki yultuzlar xan-xəräpliridə bir-biridin pərqlinidu. 42 Əlümdin tirilix həm xundaktur. Tən qirix həlitidə terilidu, qirimas hələttə tirildürülidu; □ ■ 43 Uyatlik hələttə terilidu, xan-xəräp bilən tirildürülidu; ajiz hələttə terilidu, əmma küq-qudrət bilən tirildürülidu. 44 U təbiətkə təwə bir tən süpitidə terilidu;

■ 15:35 Əz. 37:3. □ 15:36 «... qaytidin tirilməydu» — grek tilida «... janlandurulmaydu». ■ 15:36 Yh. 12:24. □ 15:42 «**Quyaxning xan-xəripi bir hil, ayning xəripi yənə bir hil, yultuzlarning xan-xəripi yənə bir hildur; qünki yultuzlar xan-xəräpliridə bir-biridin pərqlinidu (41-ayət). Əlümdin tirilix həm xundaktur**» — demək, tirildürülgəndin keyinki tenimiz əlgəndin keyinki tenimizgə ohximaydu. ■ 15:42 Dan. 12:3; Mat. 13:43.

rohqa tawə bir tən bolup tirildürüldü; əslidə təbiətkə tawə bir «janlik» tən boləjan bolsa, əmdi rohıy bir tən bolıdu. □ ⁴⁵ Xunga *Təwratta* mundak pütülgənki: «Tunji insan Adəm'atimiz tirik bir jan kılıp yarıtıldı»; əmma «ahırkı Adəm'ata» bolsa həyatlik bərgüqi Roh boldı. □ ■ ⁴⁶ Əmma awwal kəlgini rohıy adəm əməs, bəlki «təbiətkə tawə boləquqi» adəm idi, keyin «rohıy adəm» kəldi. □ ⁴⁷ Dəsləpki insan bolsa yərdin, tupraqtin apiridə kılinojan; ikkinqi insan bolsa asmandin kəlgəndur; □ ⁴⁸ Tupraqtin apiridə kılinojini kəndak boləjan bolsa, *uningdin boləjan* «tupraqlik»larmu xundak bolıdu; asmandin kəlgini kəndak bolsa, uningdin boləjan «asmanliklar»mu xundak bolıdu. ⁴⁹ Bizlər «tupraqlik adəm» süritidə boləjnimizdək, «as-

---

□ **15:44 «təbiətkə tawə bir tən süpitidə»** — grek tilida «janəqa tawə bir tən süpitidə» yaki «janlik bir tən süpitidə» deyilidü; «jan» muxu yərdə insanning zehni, oy-pikirliri wə həssiyatlıri qatarliklarni kərsitidu. «Rimliklarəqa»diki «kirix sez»imizni kərüng. □ **15:45 «Tunji insan Adəm'atimiz tirik bir jan kılıp yarıtıldı»** — «Yar.» 2:7. «əmma «ahırkı Adəm'ata» bolsa həyatlik bərgüqi Roh boldı» — «ahırkı Adəm'ata» Məsihni kərsitidu, əlwəttə. ■ **15:45 Yar. 2:7.**

□ **15:46 «təbiətkə tawə boləquqi»** — grek tilida «janəqa tawə boləquqi». 44-ayəttiki izahatni kərüng. **«təbiətkə tawə boləquqi» adəm idi, keyin «rohıy adəm» kəldi** — (grek tilida: ««janəqa tawə boləquqi» awwal kəlgən, keyin «rohqa tawə boləquqi» kəlgən») — bu toqruluk «kəxumqə sez»imizni kərüng.

□ **15:47 «dəsləpki insan bolsa yərdin, tupraqtin apiridə kılinojan»** — okurmənlərnin esidə bar bolsa kərək, ibraniy tilida «adəm» degən sez «tupraq», «topa» degənni bildüridu («Yar.» 2:7ni kərüng).

manlik adəm» süritidimu bolalaymiz. □ ■

⁵⁰ Əmma xuni eytimənki, i qerindaxlar, ət wə qandin tərəlgənlər Hudaning padixahlikioqa warislik qilalmaydu; qirigüqi qirimaydioqanoqa warislik qilalmaydu. □ ■

⁵¹ Mana, mən silərgə bir sirni eytip berimən; biz həmmimizla *өлümdə* uhlaydioqanlardin bolmaymiz; birəq həmmimiz əzgərtilimiz! □ ■

⁵² Bir dəqiqidila, kəzni bir yumup aqquqə, əng ahirki kanay qelinoqanda əzgərtilimiz; qünki kanay qelinsila əlgənlər qirimas həyatka tirildürüldü, xundaqla əzgərtilimiz; □ ■ ⁵³ Qünki bu qirip kətküqi qirimas həyatni kiyiwelixi, bu əlgüqi əlməslikni kiyiwelixi kerək; ⁵⁴ Əmma qirip kətküqi qirimas həyatni kiygəndə, bu əlgüqi əlməslikni kiygəndə, xu qaoqda bu səz əməlgə axurulidu: «Əlüm oqəlibə təripidin yu-

---

□ **15:49 «Bizlər «tupraqlik adəm» süritidə bolənimizdək, «asmanlik adəm» süritidimu bolalaymiz»**

— bəzi kona kəqürülmilərdə: «Bizlər «tupraqlik adəm» süritidə bolənimizdək, «asmanlik adəm» süritidimu bolayli» deyilidu. ■ **15:49** 2Kor. 4:11. □ **15:50 «... Qirigüqi qirimaydioqanoqa warislik qilalmaydu»** — bu qirigüqi

tenimiz əlidu, pəkət rohimiz əzgərməs hələttə bakij ələmgə ketidu. Hudaning biz məmin bəndiliri tirildürülgəndə qirimas tenimizning «qirigüqi» tenimiz bilən munasiwiti bolmaydu. Huda etiqaqçilaroqa pütünləy yengi bir tən ata qilidu. ■ **15:50** Yh. 1:13. □ **15:51 «mən silərgə bir sirni eytip berimən»** — «sir» toqruluk «rimliklaroga»diki «kirix səz»ni kəring.

■ **15:51** 1Tes. 4:16. □ **15:52 «...əng ahirki kanay qelinoqanda əzgərtilimiz»** — «əng ahirki kanay» — Injil,

«Mat.» 24:31, «1Tes.» 4:16, «Wəh.» 10:7 qatarliklarni kəring. ■ **15:52** Mat. 24:31; 1Tes. 4:16.

tulup yokutulididu!». □ ■ 55 «Ah, ölüm, sening næxtiring keni?! Ah, ölüm, sening oʻqolibəng keni?!» □ ■ 56 Ölümdiki næxtər — gunahʼtur, gunahning küqi bolsa, Təwrat qanuni arkilik namayan bolidu. □ 57 Lekin bizni Rəbbimiz Əysa Məsih arkilik bularning üstidin oʻqolibigə erixtürgüqi Hudaqqa təxəkkür! □ ■

58 Xuning üqün, səyümlük kərindaxlirim, qing turup təwrənməs bolunglar, Rəbning hizmitidiki ixliringlar həmixə kəng ziyadiləxsun; qünki Rəbdə bolqan əjir-japayinglar hərgiz bihüdə kətməydiqanlikini bilisilər.

16

Kəmbəoqəllər üqün iana qilix

□ 15:54 «**Ölüm oʻqolibə tərpidin yutulup yokutulididu!**» — «Yəx.» 25:8 (LXX tərjimisidin). ■ 15:54 Yəx. 25:8.

□ 15:55 «**Ah, ölüm, sening næxtiring keni?! Ah, ölüm, sening oʻqolibəng keni?!**» — «Hox.» 13:14. «Hoxiya»din nəkil kəltürülgən ayətning ikkinqi kismi «Ah, təhtisara, sening oʻqolibəng keni?!» («təhtisara» ölgən adəmləarning rohliri baridiqan jay). ■ 15:55 Hox. 13:14; Ibr. 2:14. □ 15:56

«**gunahning küqi bolsa, Təwrat qanuni arkilik namayan bolidu**» — demək, insanlar qanunsiz yürgəndə gunah engi bolmaydu. Lekin Təwrat qanunidiki yukirikqi tələpləni bilip, ularoqa əməl qilixqa tirixidu, lekin əməl qilalmioqanlikidin gunahning həqikiy dəhşətlik küqlük birnərsə ikənliki axkarilididu.

□ 15:57 «**bizni Rəbbimiz Əysa Məsih arkilik bularning üstidin oʻqolibigə erixtürgüqi Hudaqqa təxəkkür!**» — «oʻqolibə» degən səz ölüm wə gunah üstidin oʻqolibi qilixni kərsitidu. ■ 15:57 1Yuhə. 5:5.

1 Əmdi mukəddəs bəndilər üçün ianə toplax toqruluk, silərmu Galatiya əlkisidiki jamaətlərgə tapiliqinimdək qilinglar. 2 Hər həptining birinçi künidə hərbinglar tapawitinglarning bərikiti boyiqə uningdin bir ülüxini ajritip öz yeninglarda saklap koyunglar; xundak qilsanglar, kəlgən waktimda ianə toplax həjət bolmaydu. □ ■ 3 Mən kəlginimdə, silər qaysi adəmlərnı layıq kərüp tallisanglar, mən xularoqa *tonuxturux* hətlirini yezip berip muxu ianə-xəpkitinglarnı Yerusalemoqa apirip berixkə əwətimən. □ 4 Meningmu berixim muwapıq kərülsə, ular mangua həmrah bolup baridu. 5 Əmma mən Makedoniyə əlkisidin ötkəndin keyin yeninglaroqa kelimən — qünki mən Makedoniyədin ötməkqimən — ■ 6 bəlkim mən silər bilən billə bir məzgil turuxum mumkin, hətta yeninglarda qixlap qeliximmu mumkin; xuningdək andin kəyərgə barmakqi bolsam, silər yardım kilip, meni yoloqa selip koyarsilər. 7 Qünki bu qetim silərnı yol üstidila kərüp ötüp ketixni halimaymən, bəlki Rəb buyrusa, silər bilən billə uzunraq bir məzgil turoqum bar. 8 Əmma mən Əfəsus xəhiridə orma həytiqiqə

□ 16:2 «**hər həptining birinçi künidə**» — yəni yəlxənbə künidə. ■ 16:2 Ros. 11:29; 2Kor. 8:4; 9:1.

□ 16:3 «**mən xularoqa tonuxturux hətlirini yezip berip muxu ianə-xəpkitinglarnı Yerusalemoqa apirip berixkə əwətimən**» — Yerusalemdiki jamaət nəhayiti kəmbəəqəl bolup qaloqanıdi. «Qoxumqə səz»imizni kərüng. ■ 16:5 2Kor. 1:15.

turmaqçimən. □ ⁹ Qünki *muxu yərdə* manga ajayib qong, utuq-mewə beriwatqan bir ixik kəng eqildi, xuningdək qarxi qıkkuqilarmu kəp. □

¹⁰ Timotiy yeninglarğa berip tursa, uning aranglarda qorkmay ərkin-azadə yürüxigə kəngül bəlunqlar. Qünki umu manga ohxax Rəbning hizmitini ixləwatidu. ¹¹ Xunga heqkim uni təwən kərmisun; bəlki uni mening yenimoğa kelixi üqün aman-esən uzitip yoloğa selip qoyunqlar; qünki uning kərindaxlar bilən billə kelixini kütməktimən. ¹² Əmma kərindiximiz Apollosğa kəlsəm, uningdin kərindaxlar bilən billə silərnin yeninglarğa berixni kəp ötündüm. Lekin uning hazırqə barəusi yok. Keyin pürsət pixip yetilgəndə baridu.

¹³ Hoxyar bolunqlar, etikadta qing turunqlar; mərdanə ərdək bolunqlar! Kəysər bolunqlar!

¹⁴ Silərnin kıləqan həmmə ixinglar mehir-muhəbbət bilən kılinsun.

¹⁵⁻¹⁶ Əmdi, i kərindaxlar, Ahaya əlkisidiki əng dəslepki etikad mewisi boləqan Istifanas wə uning ailisidikilərnin, xundaqla ularning Hudaning muqəddəs bəndilirining hizmitidə boluxğa kəndəq əzlrini atiqanlıqini obdan bilisilər; mən silərdin ötünimənki, muxundaq

□ **16:8 «orma heyti»** — yaki «hosul yioix heyti». Grek tilida «pentekost heyti» (əllikinqi küni heyti) dəp atilidu — qünki bu heyti pasha heyti (ötüp ketix heyti)din 50 kün keyin bolidu.

□ **16:9 «manga ajayib qong, utuq-mewə beriwatqan bir ixik kəng eqildi»** — hux həwər tarkitidioqan pürsətni kərsitidu.

kixilarning wə ular bilən birliktə hizməttə hər bir japa tartiwatqanlarning sızlirigə kir- inglar. □ 17 Əmma *yeninglardin* Istifanas, Fortunatus wə Akayikusning bu yərgə meni yoqlap kəlgənlikidin xadlandim; qünki ular silər tərəptin kəm boləqanlirini toluqlap bərdi.

□ 18 Qünki ular mening rohimni wə həm siləringkinimu yengilandurdi; xunga xundak adəmlərni ətiwarlap hərmətlənglar.

19 Asiyadiki jamaətlərdin silərgə salam. Akwila wə Priskilla həm ularning əyidə jəm bolidioqan jamaətinmu Rəbdə silərgə kizəqin salam yollaydu. □ 20 Kərindaxlarning həmmisi silərgə salam yollaydu. Bir-biringlar bilən pak səyüxlər bilən salamlixinglar.■

21 Mana, mənki Pawlus öz qolum bilən salam yeziwatimən!

22 Hər kim Rəb Əysa Məsihni səyğüqi bolmisa, uningə lənət bolsun! Rəbbimiz, kəlgəysən!

□ 23 Rəb Əysa Məsihning mehır-xəpkiti

□ **16:15-16** «**Ahiya əlkisi**» — hazırkı Gretsiyə, «Yunan». «**ular bilən birliktə hizməttə hər bir japa tartiwatqanlar...**» — «hizməttə» — Rəbning hizmitidə, əlwəttə. Pawluska nisbətən pəqət birlə hizmət məwjut idi. □ **16:17** «**... Yeninglardin Istifanas, Fortunatus wə Akayikusning bu yərgə meni yoqlap kəlgənlikidin xadlandim**» — muxu üq buradərning Korintliklarning jamaitining yenidin kelixi Pawluska muxu riəbət bərgüqi hətni yezip yollax pürsitini yaritip bərdi. □ **16:19** «**Asiya**» — hazırkı zamandiki Türkiyə zeminini kərsitidu. «**Priskilla**» — bəzidə u kişkartilip «Priska» deyilidu. ■ **16:20** Rim. 16:16; 2Kor. 13:12; 1Tes. 5:26; 1Pet. 5:14. □ **16:22** «**...lənət bolsun. Rəbbimiz, kəlgəysən!**» — Pawlus bu səzni aramiy tilidiki: «Anatema, Maranata!» degən səzlər bilən ipadiləydu.

həmminglarğa yar bolqay!

²⁴ Mening Məsih Əysada bolqan muhəbbitim
həmminglar bilən billə bolqay. Amin!□

□ **16:24 «Mening Məsih Əysada bolqan muhəbbitim
həmminglar bilən billə bolqay»** — yaki «Mening
muhəbbitim Məsih Əysada bolqan həmminglar bilən
billə bolqay».

**Muq ddes Kalam (y ngi yezik)
The Holy Bible in the Uyghur language, written in
Pinyin script**

Copyright   2010 Mukeddes Kalam - Uyghur Bible Translation Committee

Language: Uyghur tili (Uyghur)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2021-09-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 12 Sep 2021

b6bd0959-14d2-5233-b340-6f210a8f13c5